

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«, GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
LJUBAN NARAKS
TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

12. AVGUSTA 1965 — LETO I., ST. 8

CENA 30 DIN — POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

OBČINSKA SKUPŠČINA O NOVIH NALOGAH

29. JULIJA, TO JE NEKAJ DNI PO SPREJETJU PREDPISOV O GOSPODARSKI REFORMI V ZVEZNI SKUPŠČINI, STA V VELENJU ZASEDALA OBA ZBORA OBČINSKE SKUPŠČINE. POPOLNOMA RAZUMLJIVO JE, DA JE BIL PRETEŽNI DEL TE SEJE POSVEČEN OBRAVNAVNI NALOGI, KI JIH IMA OBČINSKA SKUPŠČINA PO SPREJETIH UKREPIH ZA STABILIZACIJO IN NADALJNJO RAST NASEGA GOSPODARSTVA. ODBORNIKI OBČINSKE SKUPŠČINE SO, PO IZREDNO TEMELJITI RAZPRAVI, DOLOČILI NOVE NAJVIŠJE MALOPRODAJNE CENE ZA MOKO, KRUH, SLADKOR, OLJE, MESO, MLEKO, PREMOG IN DRVA TER NAJVIŠJE MARŽE ZA RIZ, SOL, JEDILNE MASCOBE, ZACIMBE, MESNE IZDELKE, TESTENINE, KAVO, KONSERVE IN JUŽNO SADIJE. NAJVIŠJE MALOPRODAJNE CENE IN MARŽE SO ZACELE VELJATI 30. JULIJA LETOS. — NA PRIHODNJI SEJI, KI BO V ZACETKU MESECA SEPTEMBRA, PA BO OBČINSKA SKUPŠČINA OBRAVNAVALA PREDLOG NAJVIŠJIH CEN STORITVAM KOMUNALNIH USLUG GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ, TO JE TARIFO ZA UPORABO VODE IZ JAVNIH VODOVODOV, KOMUNALNIH PRISTOJBIN, TARIFO ZA ODVOZ SMETI, TARIFO ZA POKOPALISKE STORITVE IN TARIFO ZA TRŽNE PRISTOJBINE.

S 1. avgustom je uvedena tudi reforma na področju stanovanjsko-komunalnega gospodarstva. Veljati so začele nove stanarine, ki so izračunane na podlagi gradbenih cen za stanovanja v decembru 1964, ki znašajo v naši občini 97.000 dinarjev. Zaradi tega bo potrebno opraviti revalorizacijo vrednosti vseh stanovanj v občini, ki so bila zgrajena do tega časa. To revalorizacijo bo opravil občinski stanovanjski sklad in bo končana do konca oktobra letošnjega leta. Da ne bilo potrebno plačevati prevelikih razlik povečane stanarine, ki bo izračunana iz poprej navedene gradbene cene, je občinska skupščina sprejela odlok o plačevanju akontacij za povečano stanarino. Zaradi važnosti, objavljamo v današnji številki v celoti odlok o najvišjih maloprodajnih cenah in maržah in odlok o akontacijah na povečane stanarine.

Z novimi gospodarskimi ukrepi, ki bo vpliv svetovnega trga, na naše gospodarstvo čedalje večji, bo potrebno gospodarstvo razbremeniti prevelikih izdatkov za splošno potrošnjo. Zaradi tega so s predpisi, ki so bili sprejeti za izvajanje gospodarske reforme, zmanjšani prispevki za socialno zavarovanje od 22,5 na 20,5 %, prispevki za zaposlovanje delavcev od 1,0 na 0,2 % in prispevki za proračun od 17,5 % na 12,5 %, dočim so prispevki za obnovo Skopja v višini 1 %, za stanovanjsko gradnjo v višini 4 % in za popuste v potniškem prometu v višini 1,5 % ostali nespremenjeni. Delež občinskega proračuna za prispevek iz osebnega dohodka delavcev se bo znižal od 6,8 % na 5,8 % in bo občinski proračun imel s tem znižanjem do konca leta za 173.000.000 dinarjev manj dohodkov kot je bilo predvideno. Vse izdatke do konca leta in seveda tudi v prihodnjih letih bo potrebno omejiti za najmanj 30 %. Seveda bo to izredno težko, saj še sedaj mnogo družbenih potreb ni bilo mogoče zadovoljivo financirati. Odborniki občinske skupščine so sprejeli

sklep, da je potrebno preučiti vse možnosti za čimvečjo štednjo s proračunskimi sredstvi. Zmanjšati bo potrebno sredstva za občinsko upravo, za financiranje družbeno-političnih organizacij in društev, za financiranje raznih občinskih in občinskih zavodov, v šolski administraciji itd. Čeprav bo to privedlo do nazadovanja kvalitete storitev, ki jih družbene službe nudijo občanom, delovnim organizacijam in predstavniškim organom, jih bodo sprejeli z razumevanjem, če bodo zmanjšanja splošne potrošnje z enako temeljitostjo lotili tudi v republiškem in zveznem merilu. Dokončnem zmanjšanju proračuna bo občinska skupščina razpravljala na eni izmed prihodnjih sej. Neposredno v zvezi s stanovanjsko reformo je občinska skupščina sprejela odločbo o ustanovitvi podizvajalca za upravljanje stanovanjskih hiš. Taka podizvajalca bodo morala do konca leta ustanoviti vse občine v državi. V upravljanje stanovanjskih podjetij se bodo prenesle vse stanovanjske hiše v družbeni lastini s tem, da bodo nosilce stanovanjske pravice še nadalje določali dosednji upravičenci, to je tisti investitorji, ki so stanovanja zgradili.

Stanovanjsko podjetje bo skrbelo za vzdrževanje stanovanjskih hiš, sklepalo pogodbe o višini stanarin in najemnin za poslovne prostore ter skrbelo za gradnjo novih stanovanj s sredstvi, ki jih bo dobilo z ekonomskimi najemninami oziroma do prehoda na polne ekonomske najemnine iz subvencij, ki jih bo podjetje zbiral od tistih delovnih skupnosti, pri katerih so zaposleni nosilci stanovanjske pravice, za upravljanje pa od socialnega zavarovanja. Za direktorja tega podjetja je občinska skupščina imenovala Ivana Gorogranca, dosedanjega tajnika Krajevne skupnosti Velenje.

Odborniki občinske skupščine so na tej seji obravnavali tudi poročilo o gibanju gospodarstva v občini v prvi polovici letošnjega leta ter problematiko mladine, ki je letošnje leto dokončala osnovno šolo. V zve-

zi s to točko meni občinska skupščina, da bi moral družbeni in zasebni sektor obrti sprejeti v uk čimvečje število vajencev. Rudarski šolski center pa čimveč učencev ter da bi se morali kvalificirani obrtni delavci, ki so dokončali šolanje, bolj vključevati v zasebni sektor obrtništva kot imetniki zasebnih obrtnih delavnic.

Na seji občinske skupščine so bili potrjeni statuti krajevni skupnosti Cirkovce, Zavodnje, Lokovice, Soštanj in Topolšica. Obravnavani so bili tudi statuti Centra za glasbeno vzgojo v Velenju ter podjetij Veletrg Velenje in Servisni center Velenje. Obravnavali so tudi statuto na seji občinske skupščine je predstavljala predvsem družbeno politično oceno glede nadaljnjega razvoja navedenih delovnih organizacij, zagotovitve, možnosti samoupravnih

pravic slehernemu članu delovne skupnosti, pravilne delitve dohodka in osebnega dohodka po opravljenem delu itd. Svoja stališča je občinska skupščina posredovala tem delovnim organizacijam v obliki priporočila.

Na seji je bil obravnavan tudi načrt in program prehoda na 42-urni delovni teden v podjetju Lesno industrijski kombinat Soštanj. Delovna organizacija je opravila vse organizacijske priprave za prehod na skrajšani delovni čas, ki so predpisane z zakonom o 42-urnem delovnem tednu in se je zaradi tega občinska skupščina strinjala z uvedbo takega delovnega časa v tem podjetju. Dan uvedbe 42-urnega delovnega tedna bo določil delavski svet Lesno industrijskega kombinata.

Pri obravnavi programa dela kra-

jevni skupnosti in predlogov zborov volivcev je skupščina ugotovila, da bodo opravljena skoraj vsa predvidena dela in da so poleg občinske skupščine za izvršitev programov dela mnogo prispevale tudi delovne organizacije in občani sami s prostovoljnimi deli.

Občinska skupščina je sprejela tudi odlok, po katerem ne bo plačevala več določenega prispevka iz občinskega proračuna v sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev v Celju in da bo plačevanje te obveznosti prenesla na tiste osebe, ki so zdravstveno zavarovane po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev. S tem bo občinski proračun letno prihranil okoli 12 milijonov dinarjev, dočim plačevanje tega prispevka za kmetijske proizvajalce ne bo predstavljalo hujše obremenitve zaradi precejšnjega zmanjšanja prispevka od kmetijstva in nedavnega povečanja cen kmetijskih pridelkov.

Naslednja seja občinske skupščine bo, kot smo že omenili, v začetku septembra in bo obravnavala nadaljnje ukrepe v zvezi z nadaljnjim izvajanjem novega gospodarskega sistema.

Proslava občinskega praznika bo v Šoštanju

Občinska skupščina je na svoji zadnji seji sklenila, na predlog občinskega združenja borcev NOV in ostalih družbeno-političnih organizacij, da bo letošnje leto centralna proslava občinskega praznika, ki se praznuje 8. oktobra, v Šoštanju. Občinski praznik se praznuje v spomin na 8. oktober 1941, ko so borci I. Stajerskega bataljona pod vodstvom Jožeta Letonje - Kmeta osvobodili za eno noč mesto Šoštanj, ki je postalo tako prvo osvobodjeno mesto v naši ožji domovini.

Občinski praznik praznujemo vsako leto v drugem kraju. Občinska skupščina se je za praznovanje v Šoštanju odločila zaradi tega, ker so tamkajšnje družbeno-politične ter delovne organizacije izrazile pripravljenost storiti vse, da bo praznovanje občinskega praznika na primerni

višini. Pričakuje se, da bo do tega dne adaptiran telovadni dom TVD »Partizana« in I. osnovna šola v Šoštanju ter da bodo opravljena tudi druga dela v zvezi s komunalnim urejanjem in izboljšanjem zunanjega izgleda samega mestnega naselja.

Tudi letos bodo na svečani seji občinske skupščine podeljene občinske Kajuhove nagrade za najboljše uspehe pri prostovoljnem družbenem delu na področju kulture, vzgoje in drugih dejavnosti.

Občinska skupščina je pozvala vse krajevne skupnosti na območju občine, naj izpolnijo programe svojega letošnjega dela do občinskega praznika in tako praznujejo ta praznik z novimi delovnimi zmagami.

VELIKI MEDNARODNI PLESNI TURNIR

v soboto, 14. avgusta in nedeljo, 15. avgusta, na kotalkališču v Velenju, obakrat ob 19. uri

POKROVITELJ KOMUNALNA BANKA VELENJE - IZVEDBA PLESNI KLUB LJUBLJANA - ORGANIZATOR TURISTIČNO DRUŠTVO VELENJE

SODELUJEJO PLESNI PARI IZ DESETIH EVROPSKIH DRŽAV

V PRIMERU DEŽJA BO PRIREDITEV V KULTURNEM DOMU

REFORMA JE DALJŠI GOSPODARSKI PROCES

NASLEDNJI DAN, PO SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE, SO SE SEŠTALI ČLANI OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS IN ZMS, OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA IN OBČINSKEGA ODBORA SZDL TER RAZPRAVLJALI O NALOGAH DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V VELENJSKI OBČINI PRI UVELJAVITVI GOSPODARSKE REFORME. NAMEN SKUPNEGA PLENUMA NI BIL LE V TEM, DA BI SEZNANILI ČLANE OBČINSKEGA POLITIČNEGA AKTIVA Z VSEBINO IN CILJI NOVIH GOSPODARSKIH UKREPOV, TEMVEČ DA BI IZOBLIKOVALI SKUPNA STALISCA O NADALJNJEM RAZVOJU DRUŽBENIH ODNOSOV PO SPREJETJU GOSPODARSKE REFORME.

V času uresničevanja novih gospodarskih ukrepov bodo morale družbeno-politične organizacije na vseh področjih našega življenja izoblikovati zavestno politično vzdušje in vztrajati na perspektivnih poslovnih odločitvah; ker so lahko edina vodila boljšega življenjskega standarda, večja produktivnost in rentabilnost vloženih sredstev ter manjši proizvodni stroški. Vsako drugo iskanje poti, kjer bi z manevriranjem cen skušali doseči boljši položaj na trgu in v sami delitvi, nedvomno ovira nadaljnjo dosledno izpolnitev gospodarske reforme. Neupravičeno zvišanje cen povzroči veržno reakcijo, ki znižuje stvarno vrednost doseženega dohodka. Zato pri določanju cen proizvajalci ne smejo pozabiti, da so istočasno tudi potrošniki.

Na skupnem plenumu so člani izrazili vsestransko pripravljenost, da bi nove gospodarske zakonske predpise, ki jih je pred nedavnim sprejela zvezna skupščina, čimprej in dosledno uresničili. Saj je nova gospodarska reforma realizacija sklepov VIII. kongresa ZKJ in širokih razprav naših delovnih ljudi. Zato se bodo vse družbeno-politične organizacije v velenjski občini zavemale, tako so sklenili na plenumu, da napravijo v delovnih organizacijah temeljite analize celotne perspektivne gospodarske usmeritve in poiščejo na-

daljnje poti, ki mdrarajo resnično temeljiti na iskanju notranjih rezerv, kooperaciji, integraciji in serijski proizvodnji. Na plenumu so menili, da bo treba preusmeriti nekatera še ustaljena mišljenja organizatorjev proizvodnje in preiti iz sedanjega obrtniškega dela na mehaniziran in serijski način proizvodnje.

Ker bodo gospodarske organizacije v prihodnje udeležene pri delitvi vrednosti neto proizvoda z 71 odstotki ali s 40 odstotki več kot doslej, se bo nedvomno materialna osnova samoupravljanja, po uveljavitvi vseh vplivov gospodarske reforme občutno povečala. To pa še v večji meri zahteva, da pri upravljanju sodelujejo vsi proizvajalci. Pred samoupravnimi organi, zlasti pa še pred družbeno-političnimi organizacijami, je naloga, da vzpostavijo takšne oblike dela, ki bodo angažirale čim širši krog članov delovnega kolektiva v samoupravni mehanizem. Zato so bili ni občinskega političnega aktivna mnenja, da je potrebno še bolj dosledno poglobljati samoupravljanje.

Po končani vsestranski razpravi, so na skupnem plenumu občinskih družbeno-političnih or-

ganizacij sprejeli načela naše gospodarske reforme, kot odgovorno družbeno politično nalogo, ki bo nadalje jačala na samoupravljanju sloneč gospodarski sistem in s tem prispevala k splošnemu dvigu standarda naših delovnih ljudi. Uresničitev nalog naše gospodarske reforme ni smatrati kot trenutno nalogo, ampak kot daljši gospodarski proces, zato bodo v družbeno-političnih organizacijah velenjske občine zastavili vse sile, zlasti s tem:

● da se bodo načela gospodarske reforme izvajala povsod dosledno in brez izjem z jasno orientacijo, da je perspektiva vsakega kolektiva v novih pogojih izključno v maksimalni mobilizaciji lastnih sil;

● da bodo k izvajanju te reforme z vsi politično odgovornostjo dali svoj prispevek, ne z

direktnimi političnimi intervencijami, ampak s tem, da bodo povsod in dosledno branili načela reforme in se borili proti prakticizmu, pasivizmu in drugim deformacijam;

● da bodo na svojih mestih in v samoupravnih organih zastavili vse sile, da se bo dvigala produktivnost dela in izkoriščenost kapacitet, manjšali proizvodni stroški ter da bo rentabilnost dela edino vodilo investicijske politike;

● da bodo v okviru novih pogojev zastavili vse sile, da se ne bo zmanjšal standard naših delovnih ljudi, vendar tako, da bodo povečanja osebnih dohodkov v skladu z boljšimi delovnimi rezultati ter da se nadalje poglobljajo in utrjujejo delitveni odnosi v delovnih organizacijah v skladu z načeli delitve po delu;

● da se bodo na vseh področjih, tudi v samih družbeno-političnih organizacijah, odločno zavzemali za bistveno omejitev naše proračunske potrošnje in sploh zmanjšanje vseh neproduktivnih izdatkov tudi v delovnih organizacijah.

VZPOSTAVITI NOVE ODNOSE V DELITVI DOHODKA

PRIPOROČILO O DELITVI DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV V KOLEKTIVIH

ZVEZNI IN GOSPODARSKI ZBOR STA SPREJELA TUDI PRIPOROČILO O DELITVI DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV V DELOVNIH ORGANIZACIJAH. KER SMATRAMO, DA JE TO PRIPOROČILO, V DOBI UVELJAVLJANJA GOSPODARSKE REFORME, IZREDNO VAŽNO, KER SE NANASA NA NOVE ODNOSE V DELITVI ZATO GA V DANASNJI STEVILKI NAŠEGA CASOPISA V CELOTI OBJAVLJAMO. V DOKUMENTU PIŠE:

Gospodarska reforma bo pripeljala delovne organizacije na področju gospodarstva, družbenih služb in organov uprave v nove pogoje gospodarjenja njihove dejavnosti. Delovnim organizacijam bo omogočila, da bodo dosledneje reševale številna vprašanja in probleme, ki so doslej bistveno zavirali hitrejšo povečanje produktivnosti dela in boljše gospodarjenje, hitrejši razvoj našega gospodarstva kot celote in razvoj družbenih odnosov, v tej zvezi pa tudi hitrejšo povečanje življenjskega standarda delovnih ljudi.

Ker je izboljšanje samoupravljanja vezano tudi na nadaljnje povečanje materialne osnove delovnih ljudi zaradi njihovega neposrednejšega odločanja o razvoju in družbeni reprodukciji, bo izvajanje sprememb v pogojih gospodarjenja povečala udeležbo organizacij v delu družbenega proizvoda.

Z gospodarsko reformo se spremeni položaj delovnih organizacij in raznih dejavnosti v delitvi družbenega proizvoda. Osebnih dohodki bodo kot izraz vrednotenja dela dobili ustrezno mesto v strukturi cen za proizvode in storitve. To predstavlja tudi novo odmerjanje ravni osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Tako daje gospodarska reforma nov položaj osebnim dohodkom pri določanju politike in razvojne smeri, računa z njimi kot z gibalom tega razvoja in spodbuja k povečanju produktivnosti dela.

Da bi dosegli ta cilj, bo težišče pozornosti organov upravljanja v delovnih organizacijah usmerjeno v boljše izkoriščenje delovnih sredstev, popolnejše izkoriščenje surovin in materiala, gospodarjenje z njimi itd. To bo omogočilo tudi boljše rezultate gospodarjenja. Delovne organizacije bodo to lahko povsem dosegle, če bodo organizirale tudi gospodarskeje razporejanje delavcev na delo v večizmenah, če bodo razvijale strokovne in proizvodne sposobnosti proizvajalcev, boljše organizacijo dela itd. Poseben položaj v teh prizadevanjih ima tudi delo za nadaljnje izboljšanje odnosov in sistema notranje delitve, da bi ustvarili pogoje za učinkovitejšo stimulacijo delavcev, za doseganje

večjih delovnih učinkov in boljših rezultatov gospodarjenja.

Na podlagi spremenjenih cen se bodo življenjski stroški v celoti povečali za približno 22 odstotkov. To bi bil tudi splošni okvir povečanja ravni osebnih dohodkov v delovnih organizacijah v celoti za vsoto državo, z namenom, da se ohranijo realni osebni dohodki delavcev. Vsekakor bo to povečanje različno glede na posamezna področja. V mestih in industrijskih centrih se bodo življenjski stroški povečali nekoliko bolj zaradi povečanja stanarin.

Sprito novega odmerjanja ravni osebnih dohodkov v teh pogojih bo morala vsaka delovna organizacija temeljito pretrpeti razmere, v katerih bo opravljala svojo dejavnost, pridobivala in razdeljevala dohodek, proučiti pa bo morala tudi svoj nadaljnji razvoj, da bi se vključila v nove pogoje trga in poslovanja. Nov položaj, v katerem se bodo znašale delovne organizacije in novi dohodek, ki ga bodo pridobile, dajeta okvirje tudi za politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov. Zategadelj je zvezna skupščina, da bi pomagala delovnim skupnostim uspešno uresničiti pogoje za učinkovito izvajanje gospodarske reforme na področju notranjih odnosov, delitve dohodka in osebnih dohodkov in da bi tako prispevala k stabilizaciji gospodarstva in nadaljnjem razvoju družbenih odnosov, sprejela naslednje:

PRIPOROČILO

I

Novi pogoji gospodarjenja, v katerih se bodo znašale delovne organizacije po izvajanju gospodarske reforme, nujno zahtevajo, da delovne skupnosti vzpostavijo nove odnose v delitvi dohodka na sredstva za osebne dohodke in sklade kot tudi nove odnose v delitvi osebnih dohodkov.

V ta namen morajo delovne skupnosti ustrezno spremeniti svoje pravilnike o delitvi osebnih dohodkov. Zato se priporoča delovnim skupnostim in organom delavskega samoupravljanja, da pravočasno opravijo tudi te spremembe, ker bo samo tako mogoče zagotoviti čim doslednejše uresničevanje temeljnih intencij gospodarske reforme na področju notranje delitve in standarda.

V tej zvezi mora sleherni delovna organizacija vsestransko oceniti svoj novi položaj, proučiti stroške poslovanja, višino dohodka s katerim bo razpolagala, analizirati mora celotno poslovanje, organizacijo dela in tehnološki proces, da bi ugotovila obstoječe rezerve in možnosti za izkoriščenje teh, z namenom, da izboljša materialni položaj delavcev in poveča materialno osnovo organizacije nasploh. Posebno bi bilo potrebno proučiti splošne stroške poslovanja, ki so zelo visoki in, neso-

razmerno obremenjujejo proizvodnjo.

S temi spremembami se je treba hkrati prizadevati za nadaljnje izpopolnjevanje metod delitve in določanja ustreznih osnov in meril dela, s težiščem na izpopolnjevanju tistih instrumentov, ki bodo najneposredneje spodbujali delavce k večji produktivnosti dela, k čimbolj učinkovitemu izkoriščanju sredstev, k odpravljanju prekinitev v delu, k zmanjšanju škarta, izboljšanju delovne discipline itd., da bi dosegli večje delovne učinke in boljše gospodarjenje posameznikov, delovnih enot in delovne organizacije v celoti.

Potrebno je proučiti tudi odnose v delitvi osebnih dohodkov, da bi uresničili pogoje za večjo stimulativnost delitve. Pri določanju kriterijev, po katerih se bodo ravnavale delovne skupnosti pri odločanju o spremembah v osebnih dohodkih, je nujno treba ohraniti stimulativnost v medsebojnih odnosih, to je v ravni osebnih dohodkov posameznih kategorij delavcev.

Individualna delovna merila bi bilo treba uvajati pri slehernem poslu, pri katerem je to mogoče in racionalno, da bi čimbolj objektivno ugotovili resnični prispevek slehernega delavca posamezno ali v skupini. Udeležba delavca pri ekonomskih učinkih, doseženih z racionalizacijami, katere so predlagali, je prav tako potrebna stimulacija, katero je potrebno obsežneje uporabljati, pomembne pa so tudi nagrade in druge oblike priznanja delavcem, ki so poleg svojih delovnih nalog dosegli izredne rezultate in uspehe.

Vse to bo pripomoglo k izboljšanju delitve in doslednejšemu izvajanju socialističnega načela delitve po delu.

II

Dohodek in osebne dohodke je treba dosledno deliti na podlagi pravilnika delovne organizacije in po osnovah in merilih, ki jih je sprejela organizacija. Tako bo zagotovljena neposredna povezanost med višino osebnih dohodkov in rezultati gospodarjenja, preprečena bosta samovolja in subjektivni vpliv posameznikov na delitev in docela se bo mogla izraziti volja članov delovne skupnosti ter njihovih organov upravljanja na področju delitve in notranjih odnosov.

III

Delavski sveti in delovne organizacije morajo še nadalje izpopolnjevati metode za ugotavljanje rezultatov dela, poslovanja in obračunavanja osebnih dohodkov, tako, da bo sleherni delavec redno dobival čim jasnejši in popolnejši obračun svojega osebnega dohodka.

Delovnim organizacijam se priporoča, da v razdobjih, ko dosegajo ugodnejše rezultate gospodarjenja, izločajo del sredstev v rezervni sklad osebnih dohodkov, iz katere-

ga bodo takrat, ko ne bodo dosegli zadostnega dohodka, začasno izplačevale osebne dohodke.

Kadar bo delovna organizacija izkoriščala sredstva tega sklada bo treba delavcem predložiti, da se ta sredstva izkoriščajo zaradi nujne in da jih je čimprej dopolniti iz večjega dohodka, ki ga bodo pridobili z večjim prizadevanjem in, boljšim gospodarjenjem.

IV

V preteklem razdobju se je dogajalo, da so osebni dohodki v posameznih grupacijah in panogah rasli hitreje, kot so naraščali produktivnost dela in življenjski stroški. Da se tudi po izvajanju novih gospodarskih ukrepov ne bi še nadalje poglobljala ta neskladnost, morajo delovne organizacije, pri katerih so se v minulem razdobju pokazala takšna gibanja, pri delitvi osebnih dohodkov v novih razmerah upoštevati dosedanja neusklajena gibanja osebnih dohodkov in produktivnosti dela in v primerih neusklajenosti dajati manj sredstev za osebne dohodke in povečati sklade.

Organi upravljanja bi morali zlasti pri tistih delovnih organizacijah, ki formirajo svoj dohodek na podlagi sistema marže, s provizije, z udeležbo v dohodku od obresti in podobnega, temeljito proučiti stroške kot tudi višino stopenj, na podlagi katerih se oblikuje dohodek delovne organizacije.

V

Do sprememb osebnih dohodkov bo prišlo v družbenih službah in državni upravi, v skladu s sredstvi, s katerimi bodo razpolagale družbeno-politične skupnosti in ustanove na področju družbenih služb po izvajanju sprememb v gospodarskem sistemu. Zato tudi za družbene službe in državne organe veljajo v zvezi s spremembami osebnih dohodkov ista načela kot za delovne organizacije, v gospodarstvu.

Družbeno-politične skupnosti bodo v skladu s svojimi možnostmi povečale sredstva za tiste družbene službe in organizacije, ki so v sedanjem sistemu nosilec financiranja. Hkrati naj bi proučile učinkovitost poslovanja vsake delovne organizacije in njene celotne stroške s težnjo, da se stroški znižajo, da se bolj učinkovito organizira poslovanje in zmanjša čezmerna potrošnja, ki jo je povzročil ekstenzivni razvoj posameznih dejavnosti, kar negativno vpliva tudi na kakovost dela ustanov na področju družbenih služb in državnih organov, pa tudi na osebne dohodke zaposlenih. Tako naj tudi delovne skupnosti družbenih služb in državnih organov nrispevajo enako kakor delovne organizacije v gospodarstvu k napotom za stabilizacijo gospodarstva in ustvarjanju pogojev za intenziven in učinkovit razvoj. Pričakovati je, da se bodo za to nalogo v polni meri zavzeli in delali zanj tudi organi samoupravljanja v teh dejavnostih. (Nadaljevanje na 3. strani)

Občinsko tekmovanje pionirjev

Na občinskem tekmovanju v Smartnem ob Paki so se pomerila v strokovnem znanju gasilska društva s svojimi pionirskimi desetinami. Med posameznimi desetinami in podelenci je bila borba v znanju in spretnosti zelo zanimiva. Pionirji so pokazali svoje znanje, s katerim bodo, ko dorastejo, lahko uspešno čuvali dobrine in človeška življenja pred nevarnostjo požara. Tekmovalne je organizirala občinska gasilska zveza Velenje, ocenjevala pa posebna tekmovalna komisija, ki je opravila svojo nalogo objektivno in nepristransko.

Doseženi so bili naslednji rezultati: desetina gasilskega društva Velenje je dosegla 184 točk, desetina gasilskega društva Smartno ob Paki 174 točk, desetina gasilskega društva Šostanj 160 točk, desetina gasilskega društva Družmirje 155 točk, desetina gasilskega društva Salek 153 točk, desetina industrijskega gasilskega društva rudnika Velenje 149 točk, desetina gasilskega društva Paska vas 136 točk, desetina gasilskega društva Skale 124 točk in desetina gasilskega društva Pesje 119 točk.

VAŽNA ODLOKA

Na podlagi 9. člena Odloka o načinu oblikovanja cen in obračunavanja razlike v cenah (Uradni list SFRJ, št. 33/65) je Občinska skupščina Velenje na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 29. julija 1965 sprejela

ODLOK

o najvišjih prodajnih cenah določenih prehrabnih proizvodov in najvišjih odstotkov marž za prehrabne proizvode

1. člen

V okviru nivoja cen iz prvega odstavka točke 9 Odloka o načinu oblikovanja cen in obračunavanja razlike v cenah (Uradni list SFRJ, številka 33/65), Občinska skupščina Velenje določa najvišje maloprodajne cene za naslednje proizvode:

1. MOKA	vrsta B	tip 400	247 din/kg (bela)
		tip 600	195 din/kg (polbela)
		tip 1000	144 din/kg (črna)
	vrsta C	tip 400	224 din/kg (bela)
		tip 600	170 din/kg (polbela)
		tip 1000	135 din/kg (črna)
2. KRUH iz moke	tipa	1.000	148 din/kg (bel)
		600	180 kg (polbel)
		400	212 din/kg (črni)

V maloprodajni ceni kruha so upoštevani stroški za dostavo kruha prodajalnam v višini din 5 in absolutni zaesek marže v trgovini v znesku din 9. V maloprodajnih stroških so zajeti stroški embaliranja kruha.

3. SLADKOR

- a) v kockah in v prahu 304 din/kg
b) v kristalu 270 din/kg

4. OLJE

- a) v sodih 470 din/l
b) v steklenicah 510 din/l

5. SVEŽE MESO

- a) najvišja cena mlado pitane govedi 1.380
b) najvišja cena telečjega mesa 1.550
c) najvišja cena svinjskega mesa 950

V maloprodajnih cenah mesa je zajeta marža prodaje na drobno v višini 12% na nabavno ceno.

6. MLEKO

- a) za široko potrošnjo 1 liter v steklenicah 140 din
b) za široko potrošnjo 1/2 litra v steklenicah 75 din

7. PREMOG

- a) lignit kosi (Velenje) 6.486 din/t
b) lignit kocke (Velenje) 5.928 din/t

8. DRVA

- a) I. vrsta 7.216 din
b) III. vrsta 5.500 din

2. člen

V okviru 2. odstavka točke 9 Odloka o načinu oblikovanja cen in obračunavanja razlike v cenah Občinska skupščina Velenje določa naslednje najvišje stopnje marž v prometu na drobno, katere služijo trgovskim organizacijam za oblikovanje cen naslednjih prehrabnih proizvodov:

- a) Pri oblikovanju cen riža, soli, jedilnih masel, mesnih in ostalih konzerv, mesnih izdelkov, kave, začimb, testenin se sme uporabljati za določevanje maloprodajnih cen marža do 20%, vendar letno povprečje ne sme presegati 18%.
b) za južno sadje 25%.

3. člen

Ta odlok začne veljati 30. julija 1965.

St. 38-33/65-1

Velenje, dne 29. julija 1965

Predsednik
Skupščine občine
Velenje
Tone Močilnik I. r.

VZPOSTAVITI NOVE ODNOSE

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

VI

Za uspešno uporabo sprejetega mehanizma delitve, za njegov vpliv na ustvarjanje pogojev, za zainteresiranost delavcev, da bi dosegli boljše rezultate gospodarjenja, in sploh za uveljavljanje gospodarsko smotrskih odločitev v poslovanju in delitvi je potrebno, da delovne organizacije redno analizirajo svoje rezultate gospodarjenja in odnose v delitvi, svoj materialni položaj, težnje v razvoju ter svoje mesto in položaj na trgu in se pri tem primerjajo s sorodnimi delovnimi organizacijami. V ta namen je smotno uporabljati sodobne metode analiz in enotne pokazatelje, določene sporazumno s centralnim svetom zveze sindikatov Jugoslavije, zvezne gospodarsko zbornico in zveznim sekretariatom za delo.

VII

Doseganje izkušnje so pokazale, da so skupna proučevanja organov samoupravljanja o delovnih skupnosti, sindikatih, zbornicah in drugih zainteresiranih družbenih faktorjih, ki so bila usmerjena na osnovni vprašanja poslovanja in notranje delitve, zelo koristna. Ta proučevanja so pokazala, da je skupno mogoče bolje spoznati odprte probleme delovnih skupnosti in učinkoviteje podpreti njihove napore,

da tudi preko zboljšanja notranje delitve ustvarjajo pogoje za doseganje večje produktivnosti dela in hitrejšega naraščanja standarda delavcev. Na teh posvetovanjih je mogoče odkrivati tako nove možnosti za zboljšanje dela in poslovanja delovnih organizacij kakor tudi slabosti, ki zavirajo doseganje boljših gospodarskih rezultatov in višjega standarda delavcev. Na njih se delovne skupnosti lahko za usklajevanje svoje politike delitve dohodka in osebnih dohodkov sporazumevajo o osnovah in merilih za ugotavljanje rezultatov poslovanja in uveljavljanja politike delitve po delovnih skupnosti in njihovih organih upravljanja.

Za to je potrebno, da takšna posvetovanja postanejo stalna metoda in praksa delovne skupnosti ter drugih zainteresiranih družbenih faktorjev in pot k nadaljnji graditvi delavskega samoupravljanja. Hkrati naj bodo tudi pot k popolnejšemu izkoriščanju in izpopolnjevanju metod primerjalnih analiz poslovanja na bazi enotnih pokazateljev poslovnih uspehov delovnih organizacij kot koristne osnove za medsebojna primerjanja.

VIII

Občinske skupščine naj razen splošnega vzdrževanja in podpira-

nja naporov delovnih skupnosti in organov delavskega samoupravljanja opravljajo tudi družbeno nadzorstvo nad uveljavljanjem splošno sprejetih družbenih načel v politiki delitve v delovnih organizacijah. Zato naj občinske skupščine bolj in neposredneje sodelujejo z delovnimi skupnostmi in jim pomagajo pri reševanju problemov notranje delitve. Kadar je potrebno za uveljavljanje družbenih načel in izvajanja sprejete politike delitve, bodo občinske skupščine in služba družbenega knjigovodstva dosledneje opravljale družbeno nadzorstvo zlasti v odnosu na tiste delovne skupnosti, ki ne upoštevajo in ne uveljavljajo lastnih pravilnikov in ki se ne drže družbenih norm in načel.

IX

Da bi ustvarili pogoje za čim uspešnejše uveljavljanje gospodarske reforme, bodo družbeno-politične skupnosti, sindikati, zbornice in drugi družbeni faktorji podprli vsa pozitivna prizadevanja delovnih skupnosti in njihovih organov upravljanja in jim pomagali pri uresničevanju zastavljenih ciljev in aktivnem vključevanju vseh delavcev v uresničevanje teženj te reforme.

Ukinjeni občinski stanovanjski skladi

Zvezna skupščina je na svojem zadnjem zasedanju sprejela tudi zakon o prenehanju veljavnosti zakona o financiranju gradnje stanovanj, s tem zakonom bodo 31. decembra 1965 ukinjeni občinski in republiški stanovanjski skladi, njihova sredstva pa bodo prenesena v kreditne sklade bank, ki jih bodo določile skupščine ustreznih družbeno-političnih skupnosti. Dajanje novih kreditov iz občinskih stanovanjskih skladov je ukinjeno in se ti krediti lahko dodeljujejo le izjemoma, če se s tem strinja banka, na katero bodo sredstva in obveznosti stanovanjskih skladov prenesena.

Z ukinjivjo stanovanjskih skladov pa ne bo prenehala obveznost plačevanja posebnega prispevka za gradnjo stanovanj. Namesto v sklade za zidanje stanovanjskih hiš, se bo ta prispevek v višini najmanj 4% od izplačanih osebnih dohodkov, vplačeval v lastne sklade skupne porabe delovnih organizacij in drugih delovnih skupnosti.

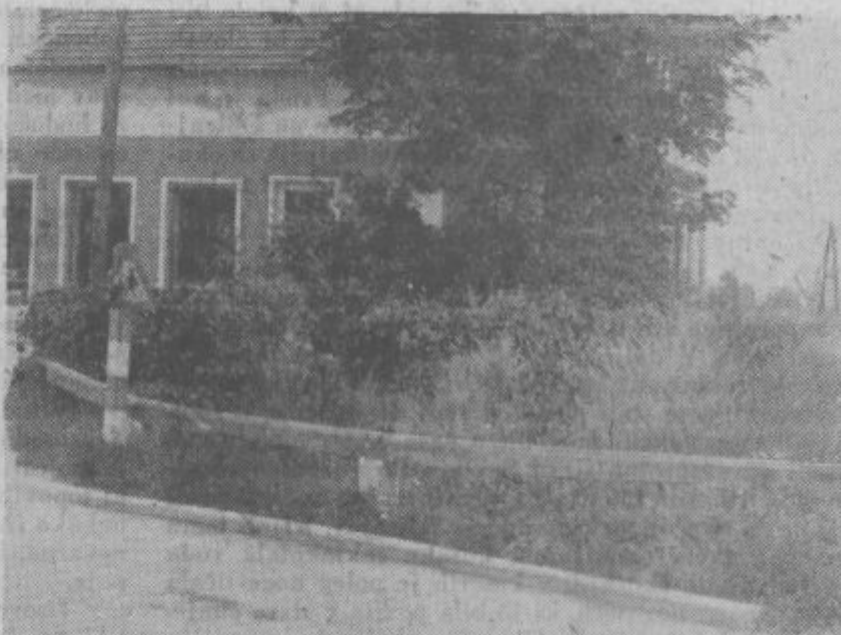
S tem bo gospodarjenje s sredstvi za stanovanjsko izgradnjo preneseno neposredno na tiste, ki ta sredstva ustvarjajo in bo tako materialna podlaga delavskega samoupravljanja še povečana. Delovne skupnosti bodo ta sredstva lahko uporabljala za gradnjo novih stanovanj in za dajanje posojil svojim delavcem za gradnjo stanovanj. Lahko jih bodo prispevala tudi banki za dajanje kreditov za stanovanjsko izgradnjo. Do leta 1970 se bo iz teh sredstev nakazovala stanovanjskim podjetjem tudi subvencija za ekonomske stanarine, ki bo leta 1966 znašala 200%, leta 1967 150%, leta 1968 100% in leta 1969 50% stanarine, ki jo bodo plačevali za amortizacijo stanovanj nosilci stanovanjske pravice. Navadno predstavlja amortizacija polovico stanarine, dočim gre druga polovica v sklad za upravljanje in vzdrževanje stanovanjske hiše v družbeni lastnini.

OČENJEVANJE GASILSKIH DRUŠTEV

Upravni odbor in štab občinske gasilske zveze Velenje, je sklenil, da bodo ocenili gasilska društva. Pri tej oceni bodo upoštevali strokovno usposobljenost, udarnost, poznavanje gasilske taktike in strategije, vzdrževanje reda in čistoče na orodju in opremi ter administrativno in finančno poslovanje društev. Ker se s takšnim ocenjevanjem doseže boljša pripravljenost gasilskih društev, zato je ocenjevanje koristno in uspešno.

Društva, ki so bila najboljše ocenjena, bodo tekmovala na coneskem tekmovanju v Laškem in na republiškem tekmovanju v Novi Gorici.

NAŠE OGLEDALO

Nad meter visoka plevel ob železniškem prelazu na Kajuhovi cesti, v Sošanju nikakor ni v okras. Krajevna skupnost naj bi sporazumno z železniško postajo poskrbela, da se jama zasuje in prostor posuje s peskom, kakor je to storilo gostinsko podjetje »Sloga« pri železniškem prelazu ob gostišču Teran. Z malo več dobre volje se bi dalo tudi v Sošanju marsikaj urediti in oplešati vsaj središče mesta.

Nova imenovanja

Občinska skupščina je na zadnji seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti zaradi poteka časa, za katerega so bili izvoljeni, imenovala predstavnike in člane nekaterih svojih kolegijalnih organov.

Izvoljeni so bili novi člani upravnih odborov občinskih skladov, za njihove predsednike pa:

- **Drago Tratnik**, zobotehnik in odbornik zbora delovnih skupnosti iz Velenja — za predsednika upravnega odbora sklada za šolstvo;
- **Martin Primožič**, direktor LIK Soštanj — za predsednika upravnega odbora sklada za zadeve borcev NOV;
- **Jože Turnšek**, kmetijski tehnik iz Velenja — za predsednika upravnega odbora sklada za kmetijstvo;
- **Valči Zohar**, strojni tehnik in odbornik občinskega zbora iz Velenja — za predsednika upravnega odbora sklada za komunalno dejavnost;
- **Jože Berlinger**, gradbeni tehnik iz Velenja — za predsednika upravnega odbora sklada za ceste;
- **Ciril Mislej**, diplomirani strojni inženir, odbornik zbora delovnih skupnosti iz Soštanj — za predsednika upravnega odbora skupnih rezerv gospodarskih organizacij in
- **Janko Skornšek**, direktor Trgovskega podjetja Zarja Soštanj — za predsednika odbora sklada za zavarovanje v trgovini s kmetijskimi živilskimi proizvodi.

Novih upravnih odborov občinskega stanovanjskega sklada in občinskega gozdnega sklada občinska skupščina ni volila, ker bosta predvidoma do konca leta ukinjena.

Izvoljena je bila tudi komisija za družbeno nadzorstvo, ki jo bo vodil Peter Krapež, diplomirani gozdarski inženir, podpredsednik občinske skupščine ter komisija za stipendije, ki ji bo še nadalje predsedoval Franc Vrtačnik, sekretar občinskega komiteja ZKS.

Na seji občinske skupščine je bil imenovan tudi posebni odbor za organizacijo praznovanja občinskega praznika, ki ga bo vodil podpredsednik občinske skupščine Peter Krapež.

Nadalje je bila imenovana tudi komisija, ki bo pripravila spremembe in dopolnitve statuta občine Velenja, ki je bil sprejet pred dvema letoma. Komisijo bo vodil Tone Močilnik, predsednik občinske skupščine. Prav tako je bila imenovana tudi komisija, ki bo pripravila predlog za podelitev občinskih Kajuhovih nagrad. Za predsednika komisije je bil imenovan podpredsednik občinske skupščine Peter Krapež.

Ivan Atelšek bo vodil posebni odbor, ki bo proučil možnosti za modernizacijo ceste Paka—Mislinja in Soštanj—Gorenje.

Mravljak Oto, vodja avtoparka RL Velenja pa bo predsedoval odboru, ki bo skrbel za ureditev ceste v novem zaselku individualnih stanovanjskih hiš v Smartnem I. v Velenju.

Samopostrežna trgovina v Šoštanj

Trgovsko podjetje »Zarja« iz Soštanj ne nosi samo simbolično takšno ime, ampak dejansko tudi napoveduje novo zarjo v gospodarstvu z lastnimi sredstvi. Razen štiri novih trgovin prehrabnih artiklov, ki so v spodnjih prostorih stanovanjskih blokov Elektrarne Soštanj in pa prenovljene knjigarne Cankarjeve založbe, se Soštanj do sedaj ni mogel pohvaliti z lepimi trgovskimi lokali, ki jih ima na

primer Slovenj Gradec. Ondotnim gospodarstvenikom gre vsekakor zasluga, da so prislunili nasvetom domačih arhitektov in likovnikov, ki so slovenjgraške lokale zares okusno in sodobno opremili. Skoda, da so v Soštanju zategadelj tako zaostali.

Tokrat je trgovsko podjetje »Zarja« iz Soštanj le presenetilo in odprlo prvo samopostrežno trgovino z velikimi svetlimi prostori in

četrtekov

Iz razgovorov o vesnem gospodarstvu v kmetijstvu s predsednikom krajevnega odbora SZDL iz Sentilja smo zvedeli za njega, upokojenega rudarja in pridnega kmetovalca. Odločili smo se in ga obiskali. Alojza Peččnika, p. d. pri Podlunšku iz Podkraj št. 78 smo našli doma, ko je ravno po kosilu poslušal radijska poročila.

V tem času se posebno pozorno poslušam poročila, predvsem zaradi kmetijskih nasvetov; namreč moja njivo krompirja sem že letos trikrat škropil proti raznim boleznim, nam je prišel pojasnjevati. Pogovor je zaživel in on je nadaljeval: »Star sem 75 let, invalidsko upokojen, težko že delam, vendar posestvo imam rad lepo in skrbno obdelano. Posebno s pridelovanjem krompirja sem dosegel lepe uspehe. Dolga leta sem sodeloval v samoupravnih organih kmetijske zadruge par let tudi kot njen predsednik. To me je še posebno pritegnilo, da sem hotel, da bo moje posestvo vzor in moj pridelek najboljši.«

V nadaljnjem razgovoru smo zvedeli še za drugi »Podlunšekov« konjček. Namreč, on je neumoren motorist. Motor vozi že od leta 1911, ko je služil v angleški vojski. Od tedaj ni prenehal. Z njegovi ljubljenci BMW 750, NSU in končno Puch 175 je prevozil vso Jugoslavijo od Ohrida do Triglava. Se danes je njegov motor očiščen, namazan, brezhiben — vedno priprav-

ljen za vsakršno vožnjo.

Ko smo si pozneje ogledali še krompirišče, smo se prepričali, da tudi tu trud ni bil zaman. Pridelovanje krompirja je res njegova posebna ljubezen. Krompir »cvetnik« na njivi 37 arov je bil ravno v

Alojz Peččnik in njegova žena sta bila vesela našega obiska

evetju. Povsod je bilo opaziti bujno rast in skrbno nego. Posejanega je 40 »škalov« krompirja, pridelek pa naj bi bil mnogo večji. Peččnik je že več let zadovoljen s pridelkom.

Ko je tako hodil s škropil-

nico po njivi od grma do grma in nam obenem razlagal, kako njivo poprej gnojil s posebno pripravljenim gnojem, seme pusti poprej skaliti in še mnogo drugih stvari, se nam je zdelo, da to njegovo ljubezen čuti tudi rastlina sama in mu za povračilo hoče dati čim večji pridelek. Delo ga je kar pomladilo in ves ponosen nas je povabil na oranje krompirja, kjer se bomo lahko

s'estanek

Taborili so mladinci odreda predvojaške vzgoje

Ob nogometnem igrišču v Soštanju so taborili mladinci odreda predvojaške vzgoje. Z vseh krajev naše občine so prišli mladi fantje, da bi v štirinajstih dneh pridobili osnove vojaške vzgoje.

Mladinci so se vključili tudi v pevske in športne sekcije ter instrumentalni ansambel. Poleg obširnega vojaškega programa so se v teh sekcijah še kulturno udeleževali. Poslušali pa so še predavanja iz znanja politike, gospodarske, družbene in politične ureditve, zdravstva, civilne zaštite in varnosti pri delu. Najbolj pa so jih pritegnili razgovori s preživetnimi borci iz

IV. ki so jim pripovedovali o težkih in junaških dneh naše revolucije.

Da so mladinci lažje spremljali predavanja iz vojnih veščin, so jim ob večerih predvajali strokovne filme. Dramska skupina DPD »Svoboda« Soštanj je za mladinski odred predvojaške vzgoje odigrala tudi igro.

Starejši mladinci so odšli po poteh XIV. divizije od Paškega Kozjaka do Belih vod in z improviziranimi napadi spoznali težke borbe leta 1944. Na dan borca pa so skupaj s patruljo bivših borcev napadli mesto Soštanj.

SPOMINI PRETEKLOSTI

Napisal Vlado Valenčak

OBKOLJENI

Pomlad je odnesla zadnje sledove snega. Zemlja je prijetno dišala. Zdelo se nam je, da že grabimo mir z roko. In vendar zelene nemške golazni ni hotelo biti konec. Čeprav so se umikali z Balkana in bi človek mislil, da jim je že pošla volja za borbo, smo morali še bolj previdno izbirati planinske poti. Prišla je narredba, da se moramo umakniti preko Save na Dolenjsko, kajti na Štajerskem bo pritisk umikajočih se okupatorjev vsak dan močnejši. Toda, kdo bi želel iz lepe štajerske dežele...

Ceprav smo dvakrat s težavo poizkusili preko Save, nam je kar odleglo, ko smo zavili spet nazaj proti Štajerski. Pot nazaj je bila vesela, ker nam ni bilo potrebno bresti Savinje. Takrat je bilo namreč sila neprijetno. V daljavi so se v nemških postojankah dvigale rakete, ki so osvetljevale Zgornjo Savinjsko dolino. Mi smo stali ponekod tudi do treh ur v vodi. Rafali so se plazili prav blizu naše vrste, vendar smo prišli na nasprotno stran Savinje brez izgub. Polegli smo na hrbet in bingljali z oškornjenimi nogami proti nebu, da nam je stekla voda iz škornjev. Kljub temu je ob vsakem nadaljnjem koraku zaklokotala voda v premočenih škornjih v katerih je poleg noge tičala še raztrgana nogavica, ki je bila povita v stare cunje.

Hud dež je presekal lepo pomladansko vreme in v planinah se je spet belil sneg. Pomikali smo se proti Smrekovcu in nazaj pod Mozirsko planino. Tam so nas obkolili. Artilerija je tolkla z ene strani Drete na naše položaje. Nemški pešaki so silili proti nam in prišlo je do težkih borb, ki so trajale ves dan.

Popoldne se je ob zatišju sestal štab in zaskrb-

ljeno motril situacijo. »Če ne bo drugače, bomo morali prebiti blokado in preko doline doseči drugo stran Savinjske doline,« je govoril tovariš Mičo. Molčali smo. Vedeli smo kaj bi to pomenilo. Verjetno nas bi zelo malo ostalo pri življenju. Dolina je široka, kritja skoro nobenega. Po vrhu Mozirskih planin so treskale mine. Nenadoma je s sumljivim šušljanjem zasikala mina prav med nas, ki smo stali v krogu in kovali načrte za bodočo noč. Kot na komando smo se razkropili in odneslo nas je po zadnji plati proti dolini. Mina na srečo ni eksplodirala. Precej časa je minilo, da smo se spet zbrali.

Umaknili smo se proti našim položajem. Komisar Tisovec je stal za debelo smreko in vlekel svojo pipo, v kateri je smrdel slab domači tobak, ki smo mu pravili »štrklovjes«. To pravzaprav ni bil več tobak ampak posušena tobakova stebela. Nemci so nas začeli zopet obmetavati v granatami. Pri vsaki eksploziji je Tisovec pomežiknil in rekel: »Dobro je, ta tudi ni zadela!« Pri sosednjem drevesu sem sedel ovit v zeleno pelerino in molčal. Razmišljal sem: Vseeno so mi bolj simpatični topovi od minometalcev. Topovski granati se lahko nekako izmakneš, mini pa ne. Mina je takrat najbolj nevarna, ko je ne slišiš, topovska granata pa ves čas poje.

Tisovec je zamahnil z roko in me glasno vprašal: »Ali mi boš dal svojo polavtomatsko puško, če ostaneš do svobode živ?« Obljubil sem mu jo, da bo lahko v Straži na Dolenjskem, odkoder je doma, lovil srnjake. Kljub borbi je bil v mislih že tam nekje na Dolenjskem.

Vsem je krulilo po želodcih, ker dva dni ni bilo hrane. Kuharji še močnika niso uspeli pripraviti, ker

nas je vedno kaj pregnalo.

Obdelava s topovskimi granatami je bila končana. Nastala je tista čudovita in neprijetna tišina v pričakovanju napada. Tisovec je celo pozabil na pipo, ki mu je zaradi tega ugasnila. Vsi smo stali za drevesi in negibno prisluškovali. Preplašena verveca se je spustila pod noge komisarju. Zdrznil se je in potem na široko nasmejalo.

Tišino je prekinilo glasno vpitje: »Hura! Juriš! Naprej!« Vsi smo pomagali in z napetimi puškami tekli naprej po gozdu proti sovražniku. Brzostrelke, puške, mitraljezi, vse se je strnilo v strahoten lajež, ki so ga prekinjale reske eksplozije min. Na drugi strani so padale nemške komande: »Vorwärts«. Vse se je mešalo: pokanje, vpitje, javkanje ranjenih, na več jeziki, kajti na oni strani so bili poleg Nemcev še Ukrajinci. Neki mladinski aktivist je bil ranjen v nogo, drugi spet v roko. Nekdo je z robcem hotel ponovno zlepiti pol ušesa, ki mu ga je odneslo. Ujeli smo nekaj Ukrajincev.

Spet je nastala tišina. Že dvakrat so se Nemci umaknili na svoje stare položaje. Sedaj so jih skupili in gotovo bodo odnehali, smo bili trdno prepričani. Toda zmotili smo se. Zopet so zažvižgale preko naših glav topovske granate, ki so se sumljivo bližale. Polegli smo. Vsak je iskal kakšno vdolbino, da bi ga zaščitila pred drobci. Tiščali smo glave v mah. Granate so neusmiljeno klestile vejeve z drevja, da je v gozdu postajalo vse svetleje. Dobro, da vsaka granata ne zadene. V tej zadnji kanonadi nam je pobralo zobotehniko, ki je na nesrečo bil v zaledju, kjer je padlo največ granat. Minute so se vlekale kot ure, dneva ni hotelo biti konec. Komaj smo čakali noči, kajti ona je

ŠE LETOS REŠITI PROBLEME BORCEV

Letos proslavljamo jubilejno 20-letnico osvoboditve naše dežele, ki je polnih pet let preživljala grozote fašističnega terorja in nasilja. Ponosni na težko priborjeno svobodo in povojni razvoj naše dežele, se ne spominjamo samo upehov, temveč tudi junaštev jugoslovanskih ljudstev, ki so se goloroki in brez orožja, smelo uprli okupatorju, mu zadajali težke udarce in ga končno poraženega pregnali preko meja naše domovine.

Ko so ob 20. obletnici osvoboditve spominjali preteklosti, ne smemo prezreti nekaterih dejstev, nanašajočih se na skrb pri reševanju zadnjih bivših borcev in aktivistov. Ki jih v vseh dvajsetih letih povojne dobe, bodisi zaradi hitrega gospodarskega razvoja ali deloma zaradi skromnosti, še nismo v celoti uredili. Čeprav lahko ugotovimo, da je bilo v tej smeri že mnogo narejenega, saj ima večina naših borcev in aktivistov že urejene pravice, ki so jim priznane, pa vendar vsega še nismo uredili. Postavlja se vprašanje postopnega urejanja pravic iz statusa borca tudi našim kmetom — borcem in aktivistom, ki zlasti v višinskih predelih živijo še vedno v neurejenih razmerah. Se posebej sedaj, ko je bil sprejet pomembni

zakon v naši republiki, ki ureja popolno zdravstveno varstvo kmetov-borcev in aktivistov, po drugi strani pa tudi ukrep, na podlagi katerega se popolnoma oprosti obdavčitev tistim kmečkim proizvajalcem, ki so v četrtem proizvodnem obdobju, je potrebno še toliko več prizadevanj, da si bodo kmetje-borci lahko uredili tiste pravice, ki jim pripadajo. Namen vse te skrbi je v tem, da si naši kmetje-borci, posebej še v hribovitih predelih, izboljšajo svoj življenjski standard.

Pred časom so bili v naši občini anketirani borci-kmeti z namenom, da bi ugotovili razmere v katerih oni živijo. Rezultati ankete so opozorili še na vrsto nerešenih problemov, ki jih bo potrebno še letos rešiti. Pretežna večina kmetov-borcev in aktivistov zaradi nezainteresiranosti še ni uveljavila priznanja posebnih dobičkov. Ta pa je predzelo, če hočejo pridobiti kmetje-borci pravice iz zdravstvenega varstva, priznavalnino in davčnih olajšav. Dosti je bilo kmetov-borcev, ki zaradi objektivnih vzrokov niso mogli poravnati predpisanih davkov. Zato je občinska komisija za analizo stanja borcev in aktivistov posebej obravnavala te davčne zavezance ter predlagala pristojnim občinskim organom, da se odpišejo kmetom-borcem zaostali davki. Odpisanih je bilo davčnih zaostankov za 1.800.000 dinarjev.

Skupščina občine Velenje je sprejela tudi predlagani odlok o davčnih olajšavah za davčne zavezance kmete-borce, katerim se je, odvisno od časa udeležbe ali sodelovanja z NOB, znižal davek od 5—15 odstotkov.

Mnogo kmetov-borcev želi najeti kredite za popravilo stanovanjskih zgradb in s tem izboljšati stanovanjske pogoje. Ker pa individualni kmetijski proizvajalci ne izpolnjujejo pogojev za najemanje kreditov preko stanovanjskega sklada, je bil dosežen sporazum s kmetijsko zadruzo Soštanj, da bo ona dodeljevala interesentom potrebne kredite za popravilo stanovanjskih zgradb. Hrestna mera teh kreditov je 7 odstotkov, zato bo občinska skupščina krila dva odstotka obresti iz proračunskih sredstev.

Tudi zdravstveno stanje prenekaterih bivšega borca in sodelavca NOB je precej slabo. Zato bo potrebno ponovno sistematsko zdravniško pregledati vse borce in aktiviste ter jim omogočiti zdravljenje.

Urejanje pravic bivših udeležencev naše revolucije je odgovorna naloga. Vse probleme, ki jih imajo je treba še letos rešiti. Zato je potrebno, da bi nekaj nakazanih problemov skupno reševali. Zlasti pa so poklicane in odgovorne organizacije Zveze borcev, da jih čimprej rešijo. S. B.

Zgodovina premogarstva

Daniel pl. Lapp

Prvo poročilo o premogu v naših krajih nam je zapustil pater Steiz, ki je iskal premog po naročilu štajerske kmetijske družbe. Po tem ko je naletel na premog na Konjiški gori je leta 1467 izsledil ležišče premoga pri Soštanju. Uspeh patra Steiza pa je zaradi takratne tehnične in gospodarske zaostalosti imel le komaj zaznavni krajevnozgodovinski pomen. Čeprav so se okoliški prebivalci okoriščali z odkritjem premoga, le-ta ni povzročil ekonomskih ali družbenih sprememb. Le ime patra Steiza se je v ljudskem izročilu ohranilo kot Peter Zajc.

Podzemeljske zaklade so ponovno odkrili 1844. leta višje sloje pri Pesjem. Glavni sloj so dognali šele 1852. leta pri Šten Briksu. Prve vrtnice je začel delati dunajski podjetnik Mages leta 1887. 17. aprila 1887 je Daniel Lapp kupil premogovnik Hraštovec pri Podložu in kope v Pesjem. Glavno maso jamskih mer v Skalah je Daniel pl. Lapp prejel 17. oktobra 1887. 20. marca naslednjega leta pa še 16 dvojnih mer v občini Velenje. Vse te jamske mere so postale osnova za premogarstvo Saleške doline. — Kohlenbergbau Schallthal. 1. novembra 1889 je Daniel pl. Lapp prejel še 16 dvojnih mer v občini Skale. V tistem času je v rudniku bilo zaposlenih približno 110 do 150 rudarjev in delavcev, ki so s pomočjo dveh parnih strojev (14 in 36 konjskih sil) uspeli leta 1888 nakopati 12.060 ton lignita, 1896 pa so dosegli maksimum — 124.473 ton.

Kmalu po smrti lastnika D. pl. Lappa so njegovi nasledniki Klara, Elza ter mladoletni sinovi Oto, Karl, Maks in Walter prodali rudnik za 2.700.000 kron državi.

SEMINAR ZA AKTIVISTE RK

Kadrovska vzgojna komisija pri občinskem odboru Rdečega križa bo organizirala seminar za vodstva osnovnih organizacij. Na njem bodo udeležence seznanili z osnovnimi cilji in nalogami Jugoslovanskega rdečega križa, z njegovo družbeno vlogo, organizacijsko strukturo in metodami dela.

Daniel Lapp se je rodil 1856. leta v Ixheimu na Bavarskem. Bil je lastnik graščine Hornegg pri Predingu, ter gradbeni podjetnik. Za zasluge pri gradnji železniške proge v Arlbegu je bil 25. septembra 1886 povzdignjen v plemiški stan. Kasneje se je preselil v Graz. 1888. leta je zaprosil za dovoljenje gradnje in obratovanja na normalno-tirni progi Celje, Soštanj—Velenje z dovlačilnico k premogovniku v Skalah. 1889. leta je dovoljenje dobil, ter začel z gradnjo. Umrli je tik pred prvo svetovno vojno ter zapustil dve hčerki in štiri sinove. (Slika se nahaja v premogarskem muzeju v Velenju).

ogrožene ljudi. Krajevne organizacije Rdečega križa premalo skrbijo za osnovne preventivne ukrepe ljudskega zdravlja. Ne vključijo se tudi v dovoljni meri v delo krajevnih skupnosti.

Da bi lahko organizacija Rdečega križa uspešno delovala, zato bodo v večji meri usposabljali vodstva in kadre v organizaciji, zlasti pa pospešili aktivnost mladine.

naš edini zaveznik v tem težkem položaju. Nemci so poizkusili še prekrat prodreti v naše položaje in šele ob mraku je borba popolnoma prenehala. Razposlali smo svoje tipalke na vse strani. Toda nikjer ni bilo luknje. Torej bo le treba preko doline. Sredi noči nam je uspelo, da smo se izvlekli brez strela iz obroča.

V jutranjem mraku smo se pomikali lačni, žejni in izmučeni proti prvim kmetijam. Nosili smo nekaj ranjencev, ki so ob vsakem koraku zastokali, nekateri zavpili in tretji preklinjali. Nosila so postala težka kot svinec in kljub stalnim menjavam, se je kolona vse počasneje premikala.

Minute pred sončnim vzhodom so vedno najtežje. Oči so se zapirale kar same. Noge smo prestavljali že čisto podzavestno. Na pol v snu smo nadaljevali pot.

Lepo umito jutro nas je predramilo. V glavnem smo se zadovoljili s subimi kralji hrusk in jabolk. Nekdo je staknil tudi nekaj »kačje slinex«. Ta se je najbolj prilegla in me zazibala v globoko spanje... Kako lep je tak počitek po dvodnevni borbi, čeprav smo ležali na trdih tleh kmečke hiše.

Takrat še nisem vedel, da je bila to zadnja večja borba in da smo svobodo res že držali v eno roko.

Tisovca po vojni nisem srečal. Povedali pa so mi, da živi v Straži, kjer v svoji zidnici rad pripoveduje o blokadi na Mozirski planini. Polavtomatska puška mu dobro služi, težko je le za municijo, ker je puška ameriškega porekla.

SPODLETELO JE

Februarsko sonce je že kljubovalo zimi. Dišalo je po pomladi. Logorovali smo nekje blizu Paškega Kozjaka. Nisem bil miren, ko sem bil spet tako blizu

doma in odločil sem se, da bom proti večeru šel v domačo vas. Zapustil sem partizansko enoto in krenil na pot. Tokrat sem šel v vas z vzhodne strani. Prej sem še poiskal terence in si tako pripravil kar najbolj siguren dostop. Terenca Skorec in Čeh sta me veselo sprejela. Zagotavljala sta mi, da ni nikjer Nemcev. V troje smo se spustili v dolino in od tam spet proti graščini Gorica, kjer je bil stari Hanza, ki je vedno rad natočil partizanom jabolčnik.

Sonce je že zahajalo. Silhuete planin v daljavi so objemale dolino. Na pleši Uršlje gore se je belil sneg, okrog nas pa se je prebujala pomlad.

Počasi smo se prebujali po hribu proti graščini. Sredi hriba smo se ozirali na saleško cesto. Tam se je nekaj premikalo. No, vojaki vendar niso, ko vsa poročila pravijo, da jih tod že dva dni ni bilo!

Požvižgali smo si in kaj kmalu smo bili na vrhu. Na dvorišču je stala neka ženska z otrokom v naročju. Stirmela je v nas in nam nekaj kazala in mahala z roko. Mislili smo, da nas je tako vesela. Ko smo že prišli čisto blizu in ko sem že držal za kljuko, da bi šel v klet, kjer se je običajno zadrževal oskrbnik Hanza, je žena zavpila: »Svabi!« Pogledal sem jo in šele takrat dojel njen preplašeni izraz. Spustil sem kljuko in se kot veter obrnil ter stekel po hribu navzdol. Tisti trenutek so prihrumeli Nemci iz kleti, kamor so se skrili z namenom, da me ujamejo. Pokalo je kot v ofenzivi. Nemci so streljali iz graščine in iz bližnjega kozolca, kamor so se tudi poskrili. Tekel sem kar mi je dala duša, da bi čimprej dosegel gozd. Pelerina je bila na več mestih prestreljena, toda meni ni bilo nič. Šele v gozdu sem se malo oddahnil, vendar samo za nekaj trenutkov, kajti Nemci so me zasledovali.

Spotikal sem se ob korenine, preskakoval grmičevje in že sem bil ob glavni cesti, ki vodi v Celje. Nemška patrulja je pravkar izginila za ovinek, ko sem prečkal cesto in potem tekem preko Kožlja v Sentilj. Ustavil sem se šele pri prijaznem kmetu Maku, ki mi je privezal dušo z izabelo in kruhom. Spet sem ušel smrti!

Srce mi je razbijalo tako, da sem ga čutil samo v sencih. Ves sem bil zaripel in zadihan.

Oba terenca sta se nekje izgubila. Ostal sem sam brez bataljona. Sam brez zveze. Dva dni sem iskal zvezo z bataljonom in končno sem jo našel. Vsi so bili prepričani, da so me Nemci ujeli in so komaj verjeli svojim očem, ko so me zagledali nasmejanega in veselega v svoji sredini.

Kmalu sem se moral zagovarjati v štabu brigade in štab divizije me je kaznoval z ukorom, ker sem brez vprašanja zapustil svojo enoto. Takrat sem bil namreč pomočnik komisarja.

Na obiske domov pa odslej nisem več hodil.

Pred časom sem obiskal Gorico. Iskal sem tisto ženo z otrokom v naročju, ki mi je takrat rešila življenje. Našel sem le njeno starejšo hčerko, ki se dobro spominja dogodka. Njena mama je žal že pred leti umrla.

Na klopki pod mogočno lipo smo obujali spomine na vojno. Pogled nam je zatal na Saleški dolini, ki se je od takrat popolnoma spremenila. Stolpnice, stanovanjski bloki, moderno mesto je zrastle v povojni dobi in zasenčilo stari velenjski trg, ki se stiska pod starim gradom, kakor da ga je sram svojega mogočnega in svetlega soseda — Novega Velenja.

In vendar, težka borba je obrodila bogate sadove.

OBISKALI SO VELENJE

SINDIKALNA DELEGACIJA IZ MONGOLIJE

Velenje je 16. julija obiskala 5-članska sindikalna delegacija iz Mongolije. Gostje so si ogledali zunanje rudniške naprave in Novo Velenje ter bili navdušeni nad tem kar so videli. V razgovorih s predstavnikom občinskega sindikalnega sveta Velenja so se predvsem zanimali za proizvodne probleme, samoupravljanje, nalogo in vlogo sindikalnih organizacij, osebne dohodke itd. Na koncu obiska so preko predstavnika občinskega sindikalnega sveta, poslali iskrene pozdrave vsem delovnim ljudem Velenja od delavcev daljne Mongolije.

STUDENTI IZ VELIKE BRITANIJE

Dvanajst študentov iz Velike Britanije je v začetku julija obiskalo Velenje. To so pravzaprav delavci, ki na univerzi v Cambridgeu študirajo različne stroke. Med njimi sta bila tudi dva študenta rudarstva.

Gostje so se predvsem zanimali za sistem Solstva in komunalne ureditve ter samoupravljanje. Ker so na podlagi dosegljive literature zelo dobro poznali našo deželo zato je bil razgovor z njimi konstruktiven. Pred odhodom iz Velenja so povedali, da odhajajo z nepozabnimi vtisi.

OBISK OTROK IZ DANSKE

7. julija je Velenje obiskala skupina otrok in vzgojiteljev

iz Danske. Kot gostje skupščine občine Bežigrad so si ogledali več krajev v Sloveniji in Istri. Vsaki dve leti je predvidena nadaljnja izmenjava otrok tako, da bo prihodnjic odšlo na obisk v Dansko tudi nekaj otrok iz naše občine. Pred občinsko skupščino Velenja je otroke iz Danske sprejel predsednik Tone Modnik. Naše pionirke, oblečene v slovenske narodne noše, pa so vsakemu pripele na prsa rdeč nagelj.

IZLET DELAVCEV IZ SAMOBORA

Delavci iz Samobora so si za tradicionalni množični izlet, ki ga priredijo enkrat letno, tokrat izbrali Velenje. V nedeljo 11. julija so se pripeljali z dvanajstimi avtobusi, mnogimi kombiji in osebnimi avtomobili. S seboj so imeli tudi godbo na pihala.

Dopoldne so si ogledali mesto, jezero, velenjski grad in zunanje naprave rudnika lignita. Njihovi nogometarji pa so odigrali prijateljsko tekmo z nogometnim klubom v Šoštanju. Tekma se je končala z neodločnim rezultatom 4:4. Drug drugemu so poklonili spominska darila, po tekmi pa so Šoštanjčani povabili nogometarje iz Samobora na majhno zakusko.

Izlet je organiziral občinski sindikalni svet Samobor s sodelovanjem našega sindikalnega sveta in rudniškega odbora sindikata.

Čimprej je potrebno urediti DELOVNA RAZMERJA

Pravna podlaga za urejanje delovnih razmerij v delovnih organizacijah in v vseh delovnih skupnostih je novi temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki velja od 8. aprila 1963 dalje. Ta zakon se neposredno ne uporablja, saj določa samo načela, po katerih si morajo delovni ljudje, ki so zaposleni v delovnih organizacijah, urediti medsebojna razmerja in medsebojne pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz družbenega dela. Temeljne določbe medsebojnih delovnih razmerij zapiše delovna skupnost v statut delovne organizacije, s pravilniki ali drugimi splošnimi akti pa delovna skupnost natančneje določa pogoje in način pridobivanja in uveljavljanja dolžnosti in pravic, ki izvirajo iz skupnega dela.

Delovne skupnosti morajo v enem letu od dneva, ko je začel veljati novi temeljni zakon o delovnih razmerjih, to je od 8. 4. 1966, s statutom ali drugimi splošnimi akti delovne organizacije urediti delovna razmerja, v skladu z določbami novega zakona. Dokler delovna razmerja ne bodo na novo urejena s statuti in drugimi splošnimi akti, pa se smejo delovna razmerja v delovnih skupnostih urejati z začasnimi sklepi najvišjega organa upravljanja v delovni organizaciji. Z začasnimi sklepi bi bilo potrebno urediti zlasti: vstopanje delavcev v delovno razmerje, razporeditev delavcev na delovna mesta, razporeditev delovnega časa, trajanje in organizacija odmora in počitka, udeležba delavcev pri delitvi sredstev za osebne dohodke, odgovornost delavcev do delovne skupnosti, prenehanje dela delavcev v delovni skupnosti, uveljavljanje pravic po lu in iz dela, ter določiti kolektivne organe za določanje o pravicah, dolžnostih in obveznostih delavcev iz delovnih razmerij. Z začasnimi sklepi se lahko urede tudi druga vprašanja, katerih ureditev je neobhodno potrebna. Dokler začasnimi sklepi niso sprejeti, je vsako določanje o delovnih razmerjih (npr. o vstopu v delovno skupnost, o odgovornosti delavcev delovnih skupnosti, o letnih dopustih, o prenehanju dela, delovnih dolžnostih itd.)

brez pravne podlage in zaradi tega nezakonito.

Ce bi prišlo zaradi takih odločitev do delovnih sporov pred sodišči, bi jih sodišča ugodno reševala.

O PREKRŠKIH

PREKRŠKI SO Z ZAKONOM IN DRUGIMI PREDPISI DOLOČENE KRŠITVE JAVNEGA REDA, ZA KATERE SO PREDPISANE KAZNI IN VARSTVENI UKREPI. NA OBMOČJU OBČINE SO NAJŠTEVIJNEJSI PREKRŠKI IZ PODROČJA JAVNEGA CESTNEGA PROMETA. ZATO JE PRAV, ČE TA ČLANEK ZACNEMO Z NJMI.

V občini imamo okoli 2.400 motornih vozil in 5.000 koles. Skoraj vsak tretji občan je na ta način vključen v javni cestni promet. Naše ceste niso najboljše. Zato je potrebno, da so udeleženci v javnem prometu disciplinirani in da se ravna po cestno prometnih zakonih in pravilih. Tega pa nekateri ne upoštevajo. Ne mine dan, da na območju naše občine ni lažje ali težje prometne nezgode, ki je posledica neupoštevanja cestno prometnih predpisov, brezobzirnosti voznikov in nepazljivosti drugih udeležencev v javnem cestnem prometu. Vsak udelezenec v javnem cestnem prometu, od pešca do voznika avtobusa, je dolžan, da pozna cestno prometne znake in da se po njih tudi ravna. Poznati je treba vsaj tiste cestno prometne znake, ki opozarjajo na nevarnost, omejitve, prepovedi in obveznosti.

Prekrški s področja cestnega prometa so v nenehnem porastu. Tako je sodnik za prekrške v letu 1965 obravnaval 684 kršilcev, med tem ko so uslužbenci milice na kraju samem kaznovali 930 kršilcev. Lansko leto je pri sodniku za prekrške bilo v postopku 823 kršilcev, na kraju samem pa je bilo kaznovanih 1034 kršilcev.

Aprila letos je stopil v veljavo temeljni zakon o varnosti prometa na javnih cestah. S tem zakonom so se zbrali predpisi, ki urejajo varnost v javnem cestnem prometu in so bili pred tem razdrobljeni po raznih predpisih. Poseben problem v javnem cestnem prometu so udeleženci, ki so pod vplivom alkohola. Z zakonom je določeno, da je oseba pod vplivom alkohola, če ima v krvi 0,3% alkohola. Vozniki so po zakonu dolžni, da dopustijo odvzem krvi zaradi analize, vendar le v primeru, če pred uslužbenci organa za notranje zadeve zanikajo, da so pod vplivom alkohola. V letu 1965 je bilo odvzetih 26, lansko leto pa 28 voznikov dovoljenj osebam, ki so v javnem cestnem prometu vozile motorno vozilo pod vplivom alkohola. Po novem zakonu pa je za kazni in varstveni ukrep že dovolj, če je oseba, ki je pod vplivom alkohola poskušala voziti motorno vozilo. Tu-di višina kazni je po novem zakonu mnogo ostriša.

Po številu na drugem mestu so kršitve javnega reda in miru. Sem spadajo predvsem pretepi, neredi in drzno vedenje na javnih krajih, omaloževanje uradnih oseb, kletstvo, potepuštvu, huračenje, delomirnost, krošnjarenje in kakršna koli motnja nočnega počitka. Z zakonom ni rečeno kateri čas je šteti za noč, zato v primerih nočnega počitka upoštevamo koledarsko noč. Predvsem je grajati razne pretepe, ki so v največjih primerih posledica alkoholiziranosti. Če po ustavi je zagotovljena telesna nedotakljivost, zato je pretepe smatrati za hujše prekrške. Da bi te prekrške najbolj omejili smo se v zadnjem času začeli vse bolj posluževati zapornih kazni. Tako smo v letu 1965 kaznovali le 13 oseb z zaporno kaznijo, lani pa že 57 kršilcev. Posebno poglavje je razgrajanje v zasebnem prostoru, ki je v zadnjem času tudi v porastu. V Velenju in Šoštanju večina občanov stanuje v stanovanjskih blokih zaradi česar je pač potrebno, da so stanovalci drug do drugega obzirni, včasih tudi popustljivi, da ne bi prišlo do takih kršitev, ki so v večini primerov znak zaostalosti in nekulturnosti.

Zaradi kršitve javnega reda in miru je bilo v letu 1965 kaznovanih 294 kršiteljev, lani pa 298 kršiteljev. Iz tega je ugotoviti, da je ta skupina

prekrškov ostala približno na isti ravni. S tem pa seveda ne moremo biti zadovoljni, ker so takšni prekrški v naši družbi najmanj zaželeni. Zaskrbljujoče je povečanje števila mladoletnikov, kot kršiteljev javnega reda in miru. V letu 1965 je bilo v postopku 7, v letu 1964 pa kar 20 mladoletnih kršilcev.

Iz področja gospodarstva je bilo kaznovanih največ oseb zaradi nedovoljenih gradenj. Ugotovljamo, da je kaznovanje za prekršek zaradi nedovoljenih gradenj dokaj neučinkovito in smatramo, da bo potrebno zaradi zaježitve takih gradenj uporabiti druge upravne ukrepe, ki so določeni z zakonom. Tu mislimo predvsem na ukrep odstranitve objekta, nastalega zaradi nedovoljene gradnje. Tudi tako imenovani črni zakoli se pojavljajo v precejšnjem številu. Za te kršitve s z zakonom določene stroge kazni, ki se jih bomo v bodoče morali posluževati zaradi preprečevanja teh prekrškov.

Črni prekrški iz tega področja so več ali manj nespremenjeni glede na primerjavo zadnjih let. V zadnjih letih so se pojavili prekrški s področja komunalne ureditve, predvsem iz območja mesta Velenja. Po svoji ureditvi in izgledu je mesto Velenje lahko za vzgled drugim mestom v naši domovini in je prav, če tak sloves tudi v prihodnje obdržimo. Ni prav, da posamezni brezobzirni brez vsakega občutka za estetiko poškodujejo in uničujejo zelenice, lepote naše grde in cvetlične lončke. Precej pa je tudi otrok, ki uničujejo te javne nasade, to pa delajo v prisotnosti staršev, ki jih tako ravnanje svojih otrok prav nič ne moti. Lansko leto je bilo kaznovanih 21 kršiteljev te dobrine. Smatramo pa, da samo s kaznovanjem ne bomo popravili vsega in bi bilo potrebno, da bi za preprečevanje teh prekrškov začeli z akcijo že v otroškem vrtcu, nato v šoli, da bi že tako pri otrocih vzbudili občutek do estetike in ljubezni do svojega kraja.

UTONIL V VELENJSKEM JEZERU

Pretekli mesec je v velenjskem jezeru utonil 25-letni Karel Cigon, doma iz Hrušovice pri Dutovljah. Prišel je na izlet v Velenje in se sel popoldne kopat v jezero. Ker pa je bil slab plavalec je v jezeru utonil. Prisotni kopalci so ga takoj potegnili iz vode in ga skušali oživeti, vendar je bilo njihovo prizadevanje neuspešno.

TABORNIKI PUSTEGA GRADU V BOHINJU

Taborniki odred »Pustega gradu« iz Šoštanja je dokaj agilna organizacija, ki omogoča mladim poceni taborenje. Preko 30 mladih tabornikov odreda »Pustega gradu« je na Naklavi glavi pri Bohinju na taborenu. Da bi se najmlajši taborniki že prej privadili na taborniško življenje so ob dnevu športa taborili nekaj dni v Šoštanju in ob tabornem ognju pripravili pester taborniški program. V času taborenja v Bohinju bodo obiskali slap Savica, Komno in Vogel, starejši pa se bodo povzpeli celo na vrh Triglav. Kadar je lepo vreme se šoštanski taborniki kopljejo v bohinjskem jezeru, ostali prosti čas pa porabijo za taborniške igre in večerine. V. K.

USODNI SUNEK

ude. Najmlajši s kanglicami in lopaticami ob bregu delajo potice vseh mogočih oblik in mamice uživajo ob iznajdljivosti in korajžju svojih malčkov. Očetje se poskušajo uveljaviti kot plavalni trenerji, če ne tarokirajo v senci grmičevja. Tobogan je zavzet do svoje polne kapacitete, skakalci kažejo svoje umetnije pred mnogostevilnimi opazovalci z več ali manj uspeha. Fanti si najdejo svoje igre: badmington, žogobne na prostoru za sončenje, lovijo se in pehajo drug drugega v vodo. In prav ob tej igri sem se zamislila!

Bil je vroč poletni dan. Na bregu široke reke je mogočno playalo kopalnice, zgrajeno na bencinskih solih. Sonce je žgalo zagorela telesa, ljudje so bili v vročini željni prijetne kopeli in razvedrila. Gneča pred kabinami, gneča v vodi. Takšne so slike v kopalnicah vseh velikih mest.

Mladina — prav kot tu — se lovi, skače v vodo, se potaplja, prepira in prešerno pahne zdaj tega, zdaj onega kopalca v motno vodo. Kdo bi jim zameril! Mladost je norost! Naenkrat so se fanti zresnili, smeh na obrazu so zamenjale resne, zaskrbljene poteze. Tovariša, ki ga je nekdo v šali pahnul v valove, ni iz vode. Kaj se je le zgodilo? Gruča, ki napreza oči v motno globino, kjer je izginil tovariš, se naglo veča. Eno ugibanje se naglo umakne drugemu, skrb se umika strahu, da se ni zgodilo nekaj strašnega. Tisti, ki so si prvi opomogli od strahu, skačejo v

vodo, se potapljajo v nadi, da bodo našli v globini nesrečnega tovariša. Zaman! Šele potapljaški ekipo se je proti večeru posrečilo, da so našli fanta — na žalost že mrtvega. V vodi je bil izgubil orientacijo in se zapletel med bencinske sode, kjer se je zadušil.

Po nesreči je ugasnilo mlado življenje. Ne po nesreči! Po mladostni razposajenosti in neprimerni igri! Ta dogodek izpred let mi je stopil v so grozo pred oči, ko sem gledala enako igro, ki se je tokrat končala brez nesreče. Naj bo v resen opomin tudi velenjskim kopalcem!

(Mavčeva)

Stanko Vrčkovnik je pisal kolektivu SGP »Vegrad«

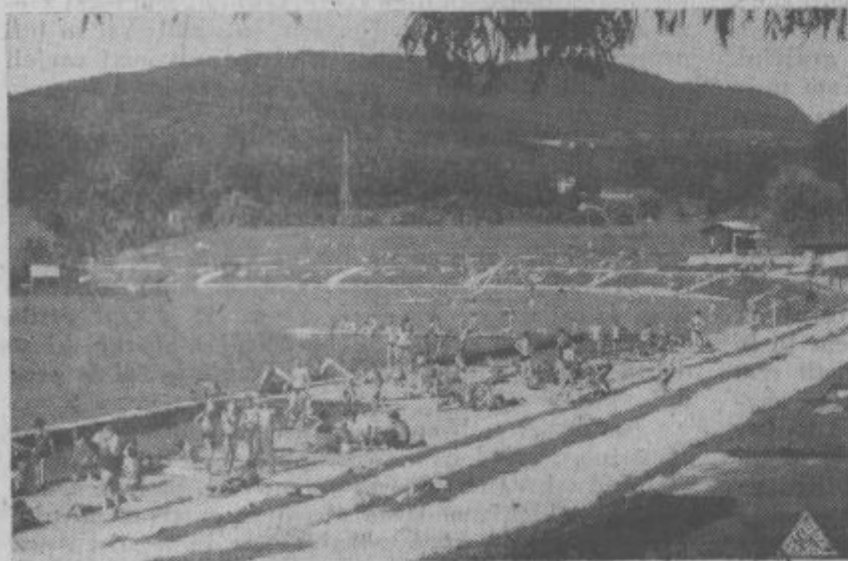
»Nisem prestopil pragu kasarne, niti prvi niti zadnji, pa vendar občutim nekaj posebnega. Zapustil sem tovariše, zapustil sodelavce, mojstre, obratovodje, skratka zapustil kolektiv, ki mi bo ostal v lepem spominu, saj mi je bilo to takorekoč drugi dom in podjetje, ki mi je pokazalo pravo pot, ki vodi v lepo bodočnost.

Ta kasarna je mogočno moderna zgradba sredi mavrično pisanega parka, ki so ga dolej urejale pridne in vesle roke mojih prednikov med njimi precejšnje število Slovencev. Kasarna stoji na kraju, ki je približno 3 km oddaljeno od centra Skopja, kjer samo še ruševine in nema ura stare skopske železniške postaje pričajo o tragediji minulih let. Druge ruševine so skoraj pospravljene in sledov o potresu ni več.

Kljub temu, da sem tukaj dobil novo družbo, ne bi rad ostal v svetu popolnoma odmaknjen od mojega podjetja. Zelen bi, da me seznanite o dogodkih v podjetju.

Zelim, da sporočite moje tople pozdrave celotnemu kolektivu posebno pa slikopleskarskemu obratu.

Odslej bo tovariš Stane VRČKOVNIK redno prejemal na svojo vojno pošto v Skopju, časopis SALEŠKI RUDAR!

Ob jezeru so postavljene napisne table, ki v eč jeziki opozarjajo kopalce na nevarnost, ki jim priči pri kopanju izven kopalnice. Prav bi bilo, če bi bila opozorila napisana pravilno. Sedanja namreč niso.

ZAKAJ GOSPODARSKA REFORMA

Pri izvajanju gospodarskih ukrepov pravijo nekateri, da ne razumemo vsega kar je napisanega o gospodarski reformi. Po domače želijo razlagati njenega pomena. Poskusimo jo razložiti.

Prad leti smo začeli graditi prelovalno industrijo, da bi imeli dovolj tkanin, hrane, hladilnikov, radijskih in televizijskih sprejemnikov, hladilnikov itd. Skratka, vsega tistega, kar nam je prva leta po vojni primanjlovalo. Poleg tega smo računali, da bodo višji osebni dohodki vzpodbudili za boljše delo. Tudi bodo lahko kupovali in ker bodo pridno delali, bodo lahko kupovali vedno več. S tem pa bo raslo njihovo zadovoljstvo. Zamišljal sem, da bi bila lepota in ne bi bilo prav trdit, da nismo izpolnili, kajti v zadnjih letih so ljudje začeli resnično boljše delati.

Primanjkljivost je nastopila takrat ko smo zahtevali preveč. Pozabili smo, da potrebujemo za izdelavo našega električnega, premoga, železnike, vagonov za prevoz in končano, da potrebujemo pločevino, jeklo, alu. in podobne osnovne surovine, kar vsega potrebnega nismo imeli dovolj doma smo začeli uvažati tujino pločevino, nafte in drugega, da bi lahko iz tega tovarne izdelovali hladilnike in štedilnike; vrnika imele so dovolj reprodukcije materiala in tako se je izvoz manjšal, uvoz pa povečal.

Če v domačem gospodinjstvu potrebujemo več, kot prinesemo prvega meseca domov, si najprej izposojimo pri sosedu. Za tem seveda napajamo težave. Odpovemo se marsikateri potrebi, ali pa prodamo celo hišo, za kar smo se prej zadolžili. Tako se odločimo tudi za štednjo in sicer tako, da v določenem času porabimo denar, ki ga moramo imeti.

Nekako tako je bilo tudi z našim izvozom in uvozom. Kupljeno na tujih tržiščih smo poizkušali plačati

z izvozom našega blaga, ki pa je bilo včasih tudi slabše. Zato smo dobili tudi manj denarja. Domače tovarne pa so rabile vedno več reprodukcijskega materiala iz uvoza. Dolg v tujini je rasel in vrednost dinarja je padla. Vedeli smo, da lahko plačamo dolgovale tako, če bomo več izvažali, kar pomeni, da moramo več napraviti. Poleg tega smo se tudi zavedali, da za stroj, ki ga izvozimo, dobimo več denarja kot za polizdelke.

Tako smo začeli graditi vedno več tovarn. Zaposlili smo vedno več delavcev. Tukaj pa so se začele težave. Čeprav smo mislili, da bomo bolj pridni, če bomo imeli višje osebne dohodke, željenega nismo dosegli, ker nismo vedno znali organizirati dela. Stroški so rasli, uspeh pa je ostal na istem nivoju. Zakaj? — Gre za sposobnost, za znanje, za spretnost in za voljo. Hoteenje je sicer potrebno, vendar mora biti še sposobnost in znanje.

Čeprav smo hoteli dobro se nam je zataknilo. Začelo je primanjlovanje premoga, električne energije, reprodukcijskega materiala in drugega. Tovarne niso mogle narediti toliko, kolikor bi lahko. Zato smo manj izvažali in več uvažali. Dobivali smo sicer vedno večje osebne dohodke, vendar smo za tako pridobitven denar dobili vedno manj blaga. Namesto, da bi postavljene stroje polno izkoristili, smo gradili nove tovarne in kupovali nove stroje, ker smo mislili, da bomo na ta način več proizvedli. Temu pravimo, da produktivnost in slaba organizacija dela. Začeli smo se pretirano investirati, ker smo mislili, da bomo z novimi tovarniškimi objekti izboljšali nastalo situacijo. Ponekod se tudi nismo dovolj brigali za delo in upravljanje, čeprav je bila to naša pravica in dolžnost.

O vsem tem smo temeljito začeli razpravljati v delovnih organizaci-

jah, delavskih svetih, družbeno-političnih organizacijah in v skupščinskih organih ter se začeli pripravljati, da nadaljujemo z začrtano gospodarsko politiko in da gospodarstvo še bolj utrdimo. Zato smo sprejeli nove gospodarske ukrepe, ki imajo namen naše gospodarstvo stabilizirati.

V čem je bistvo nove gospodarske reforme? Z določitvijo vrednosti dolarja, ki je po novih predpisih vreden 1.250 dinarjev, smo uredili vprašanje izvoza in uvoza. Vsem tistim, ki so malo izvažali in mnogo uvažali, bomo preprečili da bi malo proizvedli in mnogo dobili.

Podjetjem bo ostalo več denarja kot doslej. Če ne bodo znala dobro gospodariti, bodo slabo živela. S tem hočemo vzpodbuditi zanimanje proizvajalcev za lastno delo, ker je od njihovega dela odvisno njihovo življenje. Pospešili pa bomo tudi razvoj energetike tako, da ne bo primanjlovalo električne energije in da se bo skladno z njo razvijal tudi transport.

Najbolj boleče so vsekakor cene. Te so usklajene in z njimi bodo morale delovne organizacije uskladiti tudi dohodke. Pri tem pa moramo poudariti, da lahko povečamo osebne dohodke le na podlagi večje storilnosti dela in zmanjšanju poslovnih stroškov.

Vsekakor se bomo na začetku uveljavljanja novih gospodarskih ukrepov znašli v težavah. Zato bomo morali trezno, preudarno in razumno gospodariti. Urediti pa bomo morali še vrsto drugih vprašanj, ki so važna v vsakdanjem življenju: šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, komunalno in stanovanjsko izgradnjo in drugo. Reforma mora utrditi skladnost našega gospodarskega in družbenega razvoja. S sprejetimi gospodarskimi predpisi pa bomo lahko odpravili dosedanje pomanjkljivosti, ki so du in tam zavirali nadaljnji in hitrejši razvoj.

stična po navadi niso tako široka, da bi voznik brez nevarnosti prehitel, posebno če iz nasprotne smeri stalno vozijo vozila. V takšnih primerih smo mnogokrat v veliki nevarnosti, posebno takrat, če naletimo na nepremišljenega držnega voznika pri prehitevanju, ki prileti v škarje in povzroča nesrečo sebi in nam.

Nedeljski izlet nam bo v prijetno razvedrilo le takrat, če bo vožnja varna in brez nevarnosti. Zato ne vozite prehitro, če pa vozite počasi, se držite naših navodil in ne ovirajte cestnega prometa.

I.F.

IZŠEL BO NOV PREDPIS O NAGRAJEVANJU VAJENCEV

V zvezi z vsklajevanjem zveznih zakonov z ustavo, je Zvezna skupščina v začetku letošnjega leta sprejela zakon o prenehanju uredbe o vajencih. S tem zakonom je bilo preneseno urejevanje vse vajeniške problematike na republike. Republiški predpisi o vajencih še niso izdani in je zaradi tega zvezni temeljni zakon o delovnih razmerjih v svojih prehodnih določbah uredil problem nagrajevanja vajencev tako, da morajo znašati vajeniške nagrade v prvem letu najmanj 50, v tretjem letu pa najmanj 80% povprečnega osebnega dohodka ne kvalificiranih delavcev.

Razumljivo je, da je določitev tako visokih vajeniških nagrad vplivala na število razpoložljivih učnih vajenskih mest vajencev v družbenem in zasebnem sektorju gospodarstva. Tako je stanje tudi v naši občini, saj je prijavljenih samo 113 prostih učnih mest vajencev, kar je za okoli 30% manj kot lansko leto. Nekatera podjetja in zasebni obrtniki pa tudi preklicujejo prijavo prostih mest, češ da ne morejo plačati tako visokih vajeniških

nagrad, čeprav se od njih ne plačuje prispevek od osebnega dohodka, pač pa samo prispevek za socialno zavarovanje v pavšalnem znesku.

Obstaja resna nevarnost, da bo letošnje leto, ko bodo predvsem zapustila osnovne šole najštevilnejša povojna generacija dijakov, ostalo nekaj te mladine brez zaposlitve in brez možnosti nadaljnjega šolanja oziroma učenja poklica. Zato je nedavno Izvršni svet Skupščine SRS predlagal Republiški skupščini izdajo posebnega zakona o nagrajevanju vajencev, dočim bi se naj ostala vajeniška problematika urejevala s poznejšimi predpisi. Ta zakon predvideva, da delovne organizacije same določajo višino vajeniških nagrad in da vajenske nagrade v zasebnem sektorju ne smejo biti nižje kot v družbenem. Občinske skupščine bodo določale najnižje zneske vajeniških nagrad.

Pričakuje se, da bo ta zakon sprejet v najkrajšem času in bo s tem odpadla posebna ovira za sklepanje čimvečjega števila vajeniških pogodb.

V delavskem klubu...

...razstavlja slikarska dela Andrej Kosič iz Gorice, kjer je bil rojen 1933. leta. Velenjčanom se je predstavil z olji in akvareli

VELENJSKA GIMNAZIJA BO IMELA DVA ODDELKA

Na vseh srednjih šolah bivšega celjskega okraja so bili letos enotni sprejemni izpiti za vpis v prvi letnik. Kandidati so opravljali samo pismeni izpit in sicer iz matematike, slovenskega in angleškega jezika. Po splošnem mnenju so bili sprejemni izpiti srednje zahtevni in jih naj zmogel vsak učenec, ki je dosegel v osnovni šoli solidne uspehe.

Na našo novoustanovljeno velenjsko gimnazijo je prišlo opravljati sprejemni izpit 65 učencev. Z osnovnih šol občine jih je bilo 36 (Osnovna šola »Gustava Siliha« 11, Osnovna šola »Miha Pintar Toledo« 12, Soštanj I 10, Soštanj II 3).

Po predvidevanjih je prišlo k izpitu razmeroma precej učencev iz slovenjegraške občine. Le-teh je bilo 26. Trije učenci so prišli iz Zaleca, Radeč in Slovenjskih Konjic.

Preizkušnjo je uspešno prestalo 57 učencev, medtem ko je bilo osem odklonjenih, ker so padli iz dveh ali celo vseh treh izpitnih predmetov. Iz velenjske občine nista bila uspešna dva učenca, ostali, ki niso

uspešni, so učenci s šol slovenjegraške občine.

Rezultati sprejemnih izpitov na drugih srednjih šolah bivšega celjskega okraja, kjer so, kakor povedano, opravljali učenci povsem enake sprejemne izpite, so v splošnem znatno slabši. Tako je na primer padlo na neki celjski srednji šoli nad polvico kandidatov.

Nekatere srednje šole ne morejo sprejeti, zaradi premajhnih kapacitet, vseh učencev, ki so sicer uspešno opravili sprejemni izpit. Po dogovoru med šolami v bivšem okraju se lahko taki učenci preusmerijo na šole, ki še niso povsem zasedene. Tako je bilo naknadno sprejetih na našo gimnazijo še pet učencev. Skupaj je vpisanih 63, od tega 47 deklic. Glede na opremo učilnic predvsem v šolskem centru, kjer gimnazija začasnoma gostuje, ni več dosti možnosti, da bi se to število še povečalo.

Velenjska gimnazija pričena torej v jesni z dvema dovolj močnima oddelkoma, ki bosta dala čez štiri leta prve maturante.

Rudar pred startom

DO PRICETKA PRVENSTVA V I. SLOVENSKI LIGI NAS LOCI SE DOBRE 3 TEDNE, ZATO NAS JE ZANIMALO KAKO SE NOGOMETASI »RUDARJA« PRIPRAVLJAJO ZA TEKMOVANJE Z NAJBOLJŠIMI SLOVENSKIMI MOSTVI. DA BI DOBILI JASNEJSO SLIKO O PRIPRAVAH SMO PROSILI NOVEGA PREDSEDNIKA KLUBA TOVARISA FRANJA KLJUNA, DA NAM O TEM POVE KAJ VEČ.

Tekmovanje v I. slovenski ligi zahteva vedno več odgovornega dela v klubu, tako odbora, delo z igralci, kakor tudi samih igralcev. Zato smo formirali nov upravni odbor kluba, ter zamenjali nedelavne

venstveno izpolnjevati svoje dolžnosti na delovnem mestu, z nogometom pa se ukvarjati predvsem ljubiteljsko. To bo vodstvo kluba striktno zahtevalo, pa tudi če bi se zavoljo tega morali odreči slovenski ligi.

Trenutno razpolaga Rudar s približno 20 igralci, ki bi prišli v poštev za prvo moštvo. Vendar pa znanje večine ne dosega ravni, ki jo zahteva tekmovalstvo. Zato bo potrebno v priprave vložiti veliko volje in naporov celotnega odbora, predvsem pa vsakega posameznega igralca, če se bo hotel uvrstiti v moštvo. Kajti le s skupnim prizadevanjem vseh bomo lahko uspešno delali.

Klub bo moral v tekmovalstvo vključiti tudi mladinsko ekipo. Tu pa naletimo na težave. V Velenju je veliko mladincev, ki bi radi igrali nogomet, vendar ta želja splahni, ko se je treba spoprijeti z resnim delom — treningom. To pa močno ovira klub pri prizadevanjih, da bi ustanovili dobro mladinsko ekipo in s tem vzgojili lasten nogometni naraščaj. Začasno trenira prvo moštvo Slavko Hudarin, mladince pa je prevzel Feri Markan.

Ob tem, ko vstopamo v slovensko elitno nogometno tekmovalstvo pa se srečujemo še z vrsto drugih slabosti — slabo stanje igrišča, nehigieno garderobo in sanitarije, dotrajani rekviziti in oprema itd. Vodstvo kluba si bo prizadevalo, da bo te slabosti in težave kar najhitreje in uspešno rešilo. Pri teh prizadevanjih pa pričakuje tudi vso pomoč od ljubiteljev nogometa in želi, da bi se uresničila skromna želja nas vseh, da ostane Rudar tudi v bodoče v družstvu najboljših slovenskih nogometnih enajstoric.

Novi predsednik NK »Rudar« dipl. str. inž. F. Kljun

člane z novimi, ki so se častno obvezali, da bodo delali po svojih močeh in sposobnostih. Imenovali smo komisijo, ki bo izdelala organizacijsko shemo kluba in opis posameznih funkcij in zadolžitev. S tem želimo doseči, da bodo člani odbora vedeli, kaj so njihove dolžnosti in pravice.

Za boljše povezavo upravnega odbora z igralci smo ustanovili svet igralcev. Vsak igralec, ki bo hotel igrati v našem klubu, bo moral pr-

AVTO-MOTO DRUŠTVO SVETUJE

Ne vozite vedno počasi

VAŠOJ MOTORIZACIJE IN POVEČAN PROMET NA CESTI ZAHTEVAJO OD VOZNIKOV, DA NE VOZJO PREPOČASI. ZATO MORAJO VOZNIKI S POČASNO VOZNJO SPOZNATI KAKSNE SO NJIHOVE NEVARNOSTI, DA NE OVIRAJO SODOBNEGA HITREGA PROMETA.

Ne predpisana navodila samo za prehitro vožnjo, za prehitevanja in za vožnjo mimo postavljenega ali neustreznega vozila, temveč tudi za tiste, ki vozijo prepočasi in zadržujejo voznike motornih vozil. V II. letniku 29. člena Temeljnega zakona o varnosti prometa in javnih prometih je namreč napisano: »voznik ne sme zmanjšati hitrosti vožnje tako, da bi njegovo vozilo oviralo normalni promet«.

Lahko bi našli precej nepravilnosti, ki jih delajo vozniki s počasno vožnjo, ko gredo ob nedeljah in v prostih dneh na izlet. Vendar je boljše, da se seznanimo z nekaterimi pravili, ki jih morajo upoštevati tisti vozniki, ki vozijo počasi.

Vozimo desno: Če vozimo počasi, ne ovirajmo pospešeni promet, kot ga ovirajo tovarnjaki, zlasti pri prehitvah. Voznik, ki se drži počasi sredine cestišča ne ovira samo v nevarnost. Preprečuje prehitvanje in ustvarja nepotrebno oporno vozil pred katero počasi vozi. Pri počasni vožnji zakrivamo nevarnost voznika za nami in mu zmanjšamo varno prehitevanje.

Glejmo tudi nazaj: V izletništem razpoloženju večkrat preslišimo trojni signal. Ogledalo nam omogoči, da se prepričamo, če morda ne oviramo voznika za nami. Čim prej opazimo zvočni ali opazimo svet-

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Maruša Dolejši, Ivan Filjavič, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Ljuban Naraks, Milan Šterban, Jože Tekavec, Alojz Zavolovšek in Rudl Zevart. — Casopis izhaja vsak drugi četrtlet. — Posamezna številka, stane 30 din. — Letna naročnina 700 din in polletna 350 din. — Naročnina se vplača vnaprej na tekoči račun 603-16-603-43 pri Narodni banki Soštanj. — Naslov uredništva: »Saleški rudar«, Velenje, Titov trg 2. — Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in kilež: CP »Celjski tisk« Celje.

MALI OGLASI

Ligodno prodam enostanovanjsko hišo s 45 ari zemlje (vinograd, sadovnjak in zelenjavni vrt) v Lokavici pri Soštanju, oddaljeno 30 minut od novega jaska Rudarika lignita Velenje; Pajk, Lokavica št. 11 pri Soštanju.

Preklicujem neresnične izjave o Franju Dečmanu, Terezija Bekl, Velenje, Presernova 2.

Prodajam nov šivalni stroj. Ogled od 17. do 18. uro.

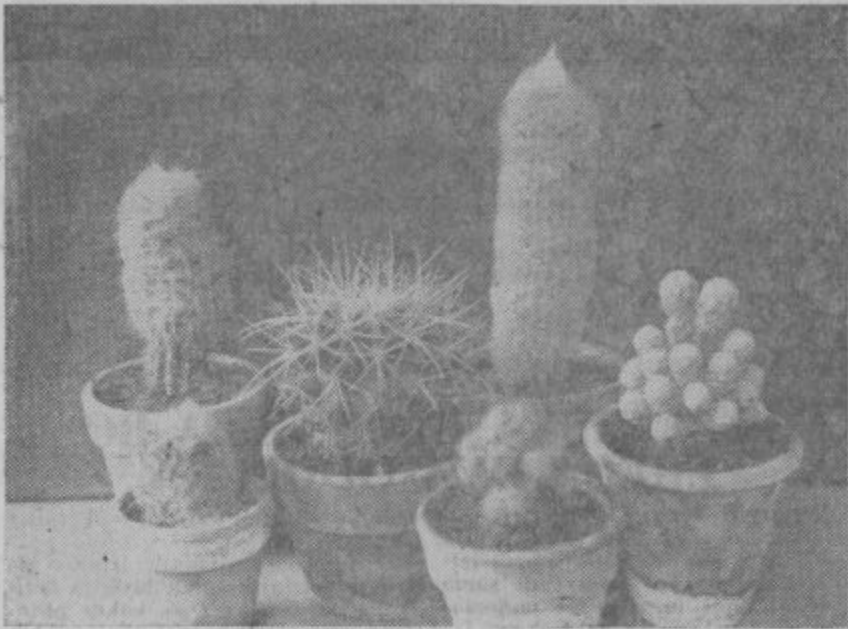
O. Svečnik Tomšičeva 8

ZA VSAKOGAR NEKAJ — ZA VSAKOGAR NEKAJ — ZA VSAKOGAR NEKAJ — ZA VSAKOGAR NEKAJ — ZA VSAKOGAR NEKAJ — ZA VSAKOGAR NEKAJ

GOJIMO KAKTUSE

V zadnji številki našega časopisa smo za bralce napisali nekaj splošnega o kaktusih. Danes pa bomo spregovorili nekaj več o negi in gojitvi kaktusov. Povsod po svetu imajo ljudje najrazličnejše konjičke. Med njimi so tudi takšni, ki zbirajo in gojijo kaktuse.

Takšnih, ki bi pri nas sistematično zbirali in gojili kaktuse je še vedno zelo malo. Zato tudi nimamo poljudnega priročnika ali knjige o kaktusih iz katere bi se ljubitelji lahko kaj naučili. V sosednjih državah, posebno še v Avstriji, obstojajo celo društva ljubiteljev kaktusov, ki prirejajo razstave teh eksotov, izdajajo svoje strokovne bilene in drug drugemu posredujejo izkušnje.

Lepi kaktusi so očarljiv okras v našem stanovanju

Ze zadnjič smo napisali, da je na svetu preko 4000 vrst kaktusov, zato je potrebno, da se gojitelji odločijo za neko sistematično. Za majhna stanovanja in balkonce je priporočljivo zbiranje in gojenje pritlikavih vrst, ki jih lahko imamo po več skupaj v enem zabojčku. Dva ali trije zabojčki z najrazličnejšimi vrstami kaktusov pa nam ob rasti in razvoju lahko nudijo obilo zadovoljstva in veselja.

Ne imejte strahu pred kaktusi, zato ker imajo bodice. Res je sicer, da kaktusova bodica pozoroči na občutljivi koži tudi infekcija, vendar je to zelo redek pojav, katerega se lahko obranimo na ta način, da pri presajanju kaktusov natakemo na roke lahke usnjene rokavice, pri drugih vrstah pa si pomagamo s pinceto.

Morda se nekateri naši bralci še spominjajo oddaje ljubljanske televizije, ki je letos pokazala izredno lepo zbirko kaktusov, upokojence noinarke Pavle Matušove iz Maribora. Ta je spomladi v mariborski cvetličarni »Flora« priredila tudi prekrasno aranžirano razstavo svojih kaktusov, ki jo je obiskalo izredno veliko število mariborčanov in tujcev. Ko človek občuduje to čudo narave se kaj rad navduši, da bi tudi sam poskusil gojiti ali pa celo vzgojiti sebi v ponos in veselje tak miniaturni botanični vrt pritlikavih eksotov.

Vendar samo navdušenje še ni dovolj. Vedeti je namreč treba, da tudi kaktusi potrebujejo nego, če želimo,

bi nam kar najbolje uspeli. Vzgojimo jih lahko iz semena ali pa dobimo mlade potaknjence. V naših ortalirjih in cvetličarnah ponavadi kaktusov nimajo. Če pa jih kje najdemo je izbira zares skromna, morda in tam kak okrogli bodičasti ali pa različne Opuntie in listnati kaktusi brez bodic. Včasih imajo v ljubljanski cvetličarnah tudi boljše vrste

kaktusov, ki pa so zelo dragi. Sicer pa si jih lahko z malo dobre volje vzgojimo sami iz semena. Sejemo lahko v različne bolj plitve posode, majo dober odvod vode, kar je pravzaprav najpomembnejše. Zemlja naj bo zelo peščena z dodatkom lesnega oglja. Posejano površino potresemo s tanko plastjo finega peska ali mase. Posodo postavimo na zelo toplo mesto, ki ga lahko pozimi ogreemo s tanko plastjo finega peska ali mase. Posodo postavimo na zelo toplo mesto, ki ga lahko pozimi ogreemo s tanko plastjo finega peska ali mase. Posodo postavimo na zelo toplo mesto, ki ga lahko pozimi ogreemo s tanko plastjo finega peska ali mase.

Na drug način pa dobimo mlade kaktuse z priručki, ki jih odlomimo z večjega kaktusa, ki z leti naredi več priručkov. Ko priruček odlomimo pustimo dva do tri dni, da se rana ozdravi. Nato ga posadimo v peščeno zemljo in previdno zalivamo, da ne segnijo. Potaknjencev lahko damo več skupaj v eno posodo. Po nekaj tednih, ko dobijo koreninice, pa jih presadimo v lončke. Kaktusov ne smemo sediti v prevelike lončke, kajti iz njih kažejo, da bolje uspevajo v manjših lončkih in ne predobri zemlji. Sicer pa kaktusov ni treba pogosto presajati, zadostuje vsako leto. Če pa se zemlja skisa in dobi zelenkasto črno barvo je najbolje kaktusov presaditi.

— Jogurt ali kisl mleko, gobe z jajci, krompir v kosih, zelena solata.
— Juha iz jušne kocke z rezanci, na žaru opečena riba, pečen krompir, paradižnikova solata z zeleno papriko, vino.
— Zelenjavna juha, palačinke s skuto ali sadjem, sadna ali mlečna pijača.
— Solata iz različne zelenjave, ocvrti zrezki iz zmletega mesa iz konzerve, kruh, sadje s smetano ali brez smetane.
— Pečena jagnjetina, dušene kolerabice, pečen krompir s peteršiljem, solata.
— Čebulna jajca, dušen stročji fižol, krompir solata.
— Zmleta ali navadna pečenka, dušen riž, dušeni jajčevci s paradižniki, sadje z biskvitem, kozarec vina.
— Djuvec, mešana solata, sadje ali sadni sok.

RECEPTI:

GOBE Z JAJCI

1 kg svežih gob, 5 dkg olja ali 7 dkg surovega masla, čebula, zelen peteršilj, strok česna, zajemalka mleka, 2 dkg moke, 4 jajca, sol.
Sveže gobe (lističe ali druge) otrebimo, hitro operemo in na debelo sesekljamo ali zrežemo na lističe. V olju ali maslu prepražimo sesekljano čebulo, ko zarumeni, dodamo še sesekljan zelen peteršilj ali strit česen. Takoj nato prenesemo gobe in jih prepražimo. Ko se sok posuši, jih zalijemo z mlekom in dušimo do mehkega. Primesamo še razvrčljano jajca, jih solimo in mešamo, da lepo zakrnelijo. Gobe z jajci takoj serviramo.

NA ŽARU OPEČENA RIBA

60 dkg ribjih filetov, limonin sok, sol, olje, rezine paradižnika ali paradižnikova mezza, gorčica, nariban sir.
Očiščene filete pokapamo z limoninim sokom in maslimo, ač žaru jih po vsaki strani tri do štiri minute pečemo. Pečene filete obložimo s paradižniki ter jih premešamo z gorčico, potresemo z naribanim sirom ter ponovno pečemo le toliko časa, da se sir stopi.

ZELENJAVNA JUHA

4 dkg olja, 40 dkg čebule, 1 koren 1/4 kg kolerabice, 1 cvetača, 1/4 kg graha, 1/4 kg telečjih jeter, 1/4 kg paradižnikov, drobnjak, sol, 1 dl smetane.
Na olju prepražimo drobno zrezano čebulo, dodamo na kocke zrezan koren, kolerabice, grah, cvetačne cvete, prilijemo

PREDLOGI ZA KOSILO

malo vode, pokrijemo in dušimo. Mehki zelenjavi dodamo jetra, katera smo prevreli v vodi, ohladili in zrezali na kocke. Zrezane paradižnike in vse skupaj kuhamo še 5 minut. Nato dodamo še zrezan drobnjak, sol in kisl smetano.

PEČENA JAGNETINA

1 kg jagnjetine (stegna ali hrbta), sol, 4 dkg masti, krop, žlica gorčice ali dve žlici kisle smetane.
Jagnjetino operemo, ohrišemo, ji prerežemo kožice vrhno plast po mesu pa narazemo na kvadrate. Meso nato posolimo, ga na vroči masti na hitro opečemo, mu prilijemo malo kropa in ga pečemo nato eno do dve uri. Med pečenjem ga dobro oblijamo. Ko je mehko, ga namažemo z gorčico ali polijemo s kisl smetano.

ČEBULNA JAJCA

4 čebule, 1 žlica surovega masla, žlica moke, 2 dl mleka, malo paprike, sol, 4 trdo kuhana jajca, 5 dkg sira, zelen peteršilj.
Drobno zrezano čebulo prepražimo na maslu, jo potresemo z moko in zalijemo z mlekom. Dodamo sol in papriko. Omako, ki mora biti bela, kuhamo 15 minut. Trdo kuhana jajca olupimo, jih narežemo na rezine, damo v omako, jo še prevrejm, potresemo z naribanim sirom in sesekljanim peteršiljem ter serviramo.

JAJČEVCI S PARADIŽNIKI

60 dkg jajčevcev (molnanci), 25 dkg paradižnika, 2 žlici olja, 5 dkg čebule, zelen peteršilj, 2 stroka česna in sol.
Očiščene jajčevce zrežemo na listke, paradižnike pa na dele. Na vročem olju spenimo čebulo in sesekljan zelen peteršilj, primesamo jajčevce in paradižnik, česen in sol ter vse dušimo do mehkega.

DJUVEC

35 dkg sveže svinjine, 2 čebuli, nekaj strokov česna, 4 dkg masti, 3 zelenih paprik, 2 paradižnikov, 20 dkg riža, 1 liter slanega kropa.
Meso zrežemo na kose. Čebulo in česen zrežemo na kolobarčke, jih prepražimo na masti, dodamo meso in ga hitro opečemo. V drugo, dobro pomaščeno kozico, damo na dno plast opečene mesa, nato plast riža, nato plast očiščenih in zrezanih paprik, nato spet plast riža, plast očiščenih in zrezanih paradižnikov in spet riž. To ponavljamo tako dolgo, da bo na vrhu paradižnik. Prilijemo osoljeno vodo in spečemo djuvec v pečici.

Dopisujte v

»ŠALEŠKI RUDAR«

CENTER ZA GLASBENO IN BALETNO VZGOJO VELENJE

obvešča o vpisu za šolsko leto 1965/66

CAS VPISOVANJA

6. septembra 1965

od 8. do 12. ure ŠOSTANJ — novi učenci
od 15. do 18. ure VELENJE — stari učenci

7. septembra 1965

od 8. do 12. ure ŠOSTANJ — stari učenci
od 15. do 18. ure VELENJE — novi učenci

VPISOVANJE BO ZA NASLEDNJE PREDMETE:

klavir	trobila	cello
harmonika	kitara	kontrabas
violina	oboa	solo petje
pihala	fagot	baletna ritmika

Vsi učenci morajo obvezno obiskovati nauk o glasbi.

DOLOČENI SO NASLEDNJI PRISPEVKI UCENCEV:

vpisnina	din
šolnina mesečno:	2000
violina — rog — oboa — cello — fagot	500
pihala — trobila — kontrabas	500
klavir — solo petje — baletna ritmika	800
harmonika — kitara	1500
izposojnina instrumenta	200
vežbalnina na instrumentu	200
izposojnina not — enkratno	100

Če obiskuje šolo več učencev ene družine, plača vsak učenec šolnino, ki je za 25 % nižja od navedene. Socialno šibke učence lahko svet Centra oprosti plačevanja šolnine na njihovo pismeno prošnjo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

POROČILO O NARAVNEM GIBANJU PREBIVALSTVA V OBČINI VELENJE ZA MESEC JULIJ 1965

ROJSTVA:

Rodila se je 1 deklica.

POROCILI SO SE:

— MEZA Jože, mesarski pomočnik iz Podkraj 28 in LEFNER Jožeta, delavka iz Podkraj 7;

— RASPOČNIK Dimijan, inženir fizike iz Trbovelj, Trg revolucije in RECNIK Marija, inženir kemije iz Velenja, Tomšičeva 28;

— KRANC Ignac, natakar iz Celja, Miklošičeva 11 in PLEVNİK Terezija, kuharica iz Šostanja, Kajuhova 12;

— PAVLIN Martin, upokojenec iz Skal 97 in SITAR Cecilija, poljedelka iz Hraštovca 10;

— KALIGARO Bernard, pomožni vodovodni instalater iz Pesje 61 in DREV Marija, gospodinja iz Loznice 9;

— KITAK Franc, rudar iz Skal št. 4 in KOLSEK Stefanija, poljedelka iz Podkraj 46;

— HRIBAR Anton, gradbeni tehnik iz Zalca 98 in BRANCE Marija, medicinska sestra iz Dobriše vasi 26;

— KOZJAK Helmut, strugar iz Velenja, Tomšičeva 2 in MUZEL Martina, trgovska pomočnica iz Velenja, Tomšičeva 2;

— JURKO Franc, rudar iz Velenja, Koroska 57 in KONČNIK Angela, delavka iz Velenja, Koroska 57;

— VUCINA Edvard, ključavničar iz Šostanja, Kajuhova 8 in CESAR Jožeta, nični risar iz Velenja, Ljubljanska 1;

— POZNIC Viljem, mesar iz Pesja št. 1 in SEDOVSEK Jožeta, kuharica iz Pesja št. 35;

— CUZAR Slavko, uslužbenec iz Rate Planica 59 in HODOURNIK Martina, šolska pomočnica iz Skal št. 41;

— PIRMANSEK Anton, šofer iz Velenja, Koroska 5 in MELE Marija, trgovska pomočnica iz Pesja 29;

— KOREN Stane, usnjarski tehnik iz Šostanja, Metelče 64 in KUREZ Matilda, takarica iz Šostanja, Metelče 64;

— SPEGLIC Martin, varilec iz Topolšice 108 in ROŽIC Marija, hotelska strežnica iz Topolšice 68;

— UGOVSEK Jože, tesar iz Lenarta Gorjem gradu 4 in KUMAR Terezija, šolska strežnica iz Sv. Florjana 41;

— TACELJ Ernest, električar iz Šostanja, Koroska 38 in IRGELJ Erika, delavka Pesja 79;

— BRATUSA Oto, rudar iz Šostanja, Kajuhova 3 in JURJEVEC Angela, delavka iz Lokovice št. 41;

— JURJEVEC Franc, rudar iz Lokovice št. 41 in NAVODNIK Franciška, delavka iz Šostanja, Koroska 72;

— URMLI SO:

— SMON Leopold, šofer iz Celja, Ključeva 12 — star 57 let;

— PLESNIK Lucija, gospodinja iz Topolšice 142 — stara 52 let;

— SEVNICKAR Franc, kmet iz Topolšice 287 — star 66 let;

— KVARTIC Ivan, rudarski upokojenec iz Podkraj 75 — star 76 let;

— CIGON Karl Drago, delavec iz Lokovice 29 — star 25 let;

— VACUN Stanislava, gospodinja iz Lokovice 8 — stara 45 let.

Kakšne imamo cene pri nas...

Cene artiklov dne 31. VII. 1965

	Velma Velenje	Trdnica Velenje	Agropromet Celje	poslovavnica Velenje	Merkur Šostanj
Krompir	80	80	90	90	
Čebula	170	180	170	200	
Česen	280	280—320	360	260	
Zelje	90	80	80	120	
Solata	140	150—200	150	200	
Kumare	160	150	168	200	
Korenček	260	200	156	250	
Peteršilj	370	—	300	280	
Paradižnik	220	220	300	300	
Ohrovt	140	150	—	—	
Fižol	260	280	240	250	
Cvetača	170	180	—	—	
Marelice	360	400	350	350	
Limone	420	420	440	460	
Breskve	280	340—360	270	350	
Paprika	440	440	480	240—48	
Banane	—	360	—	—	
Pesa rdeča	160	150	210	220	
Hruške	250	280	340	350	
Jabolka	260	200	—	—	

ZAHVALA

Zahvaljujeva se za pozornost in darila ob najinem življenjskem jubileju — zlati poroki — predstavnikom Rudnika lignita Velenje. Skupščine občine Velenje. Društva upokojencev, Krajevni organizacij ter vsem ostalim.

Marija in Anton Kaligaro

KINO

KINO »KAJUH« ŠOSTANJ

Dne 14. in 15. avgusta: mehiški film PANCA VILE

Dne 18. avgusta: jugoslovanski film OBRACUN

Dne 21. in 22. avgusta: ameriški film BRAVADOS

Dne 25. avgusta: ameriški film V SVETU KOMEDIJE

Dne 28. in 29. avgusta: angleški film PLAMEN NA ULICAH